

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

Fakulta financí a účetnictví

Katedra bankovníctví a pojišťovnictví

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2017

Khuc Thanh Dung

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
Fakulta financí a účetnictví
Katedra bankovníctví a pojišťovnictví
Studijní obor: bankovníctví a pojišťovnictví

Platební instrumenty a jejich využití

Autor bakalářské práce: Khuc Thanh Dung

Vedoucí bakalářské práce: Doc. JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.

Rok obhajoby: 2017

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Platební instrumenty a jejich využití“ vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v přiloženém seznamu.

V dne

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat Doc. JUDr. Ing. Otakarovi Schlossbergerovi, Ph.D. za vstřícnost, užitečné rady a odborné vedení, které velkou částí přispělo k vyhotovení této bakalářské práce. Také bych chtěla poděkovat své rodině, která mi byla oporou při celém mém studiu na vysoké škole.

Anotace

Tato bakalářská práce je psána na téma „Platební instrumenty a jejich využití“. V úvodu práce je právně vymezen platební styk a platební služby. Dále je práce zaměřena na vývoj platebních instrumentů v minulých letech a popisuje v současnosti používané platební instrumenty. Hlavním cílem je vytvořit ucelený a pochopitelná souhrn druhů platebních instrumentů. Praktickou část tvoří analýza využití platebních instrumentů některých vybraných bank v České republice.

Klíčové pojmy: platební styk, platební instrument, bezhotovostní platební instrument, banka

Annotation

This bachelor thesis is written on the topic „Payment instruments and their application“. In the introduction of the thesis is legal definition of payment services. Then the thesis is aimed at development of payment instruments during last years and describing currently provided payment instruments. The main object is to create comprehensible and integrated summary of payment instruments. The practical part consists of the analysis of the use of payment instruments from selected banks in the Czech Republic.

Key words: payments, payment instrument, cashless payment service, bank

OBSAH

Úvod.....	9
1. Právní vymezení	11
1.1. Zákon o platebním styku.....	11
1.2. Novela zákona o platebním styku	13
1.3. PSD 2 a budoucnost platebního styku.....	14
2. Historie placení.....	15
2.1. Naturální směna	15
2.2. Vznik mincí.....	16
2.3. Papírové peníze	16
2.4. Směnky a šeky.....	16
2.5. Bankovky	17
2.6. Poštovní poukázky	17
2.7. Platební příkazy.....	17
2.8. Platební karty	18
2.8.1. Bankovní karty.....	18
2.9. E-commerce	19
2.9.1. Platby na internetových portálech.....	19
2.10. M-commerce.....	21
2.10.1. Dálkové platby mobilem.....	21
2.10.2. Bezkontaktní platby mobilem	21
2.10. Virtuální měny.....	22
3. Platební nástroje v ČR a jejich charakteristika	23
3.1. Mince a bankovky	23
3.1.1. Mince a jejich parametry	23
3.1.2. Bankovky a jejich parametry	24
3.1.2.1. Ochranné prvky bankovek	25
3.2. Šeky	28
3.2. Poštovní poukázky	30
3.3. Platební příkazy.....	33
3.4. Platební karty	37
3.5. Náležitosti platebních karet	38

4.	Platební nástroje v bankách	39
4.1.	Česká spořitelna	39
4.1.1.	Hotovost.....	39
4.1.2.	Příkazy k úhradě/inkasu.....	41
4.1.3.	Debetní karta.....	41
4.1.4.	Debetní nálepka	42
4.1.5.	Kreditní karta	43
4.2.	ČSOB	44
4.2.1.	Příkaz k úhradě/inkasu.....	44
4.2.2.	Debetní karty.....	45
3.5.1.1.	Standard.....	45
3.5.1.2.	Gold.....	45
3.5.1.3.	VISA Electron Baby	46
4.2.3.	Kreditní karty	46
3.5.1.4.	Kreditní karta Standard	46
3.5.1.5.	Kreditní karta World	46
3.5.1.6.	Kreditní karta pro studenty.....	47
3.5.1.7.	Kreditní karta Premium.....	47
4.2.4.	Platební nálepka.....	48
4.2.5.	Předplacená COOL karta	48
4.2.6.	Klubová karta.....	48
4.2.7.	ČSOB NaNákupy.....	48
4.3.	Air Bank.....	50
4.3.1.	Debetní karta a nálepka.....	51
5.	Zhodnocení nabídky platebních instrumentů vybraných bank	52
5.1.	Srovnání poplatků	54
5.2.	Statistika využití platebních karet	56
	Závěr	59
	Seznam použité literatury	61
	Tištěné zdroje.....	61
	Elektronické zdroje	61

Úvod

Bankovní sektor se velmi rozvíjí, jsou zde neustálé změny, rozvoj a inovace. Platební styk je jedno z nejdůležitějších odvětví, kterým se banka musí zabývat. To ale přináší určité problémy klientům bank, a to zejména z pohledu nesrozumitelnosti. Se zvyšujícím se počtem platebních služeb a množstvím platebních prostředků také roste nevědomost o této oblasti činnosti bank klientů a veřejnosti obecně.

To bylo také hlavním důvodem, proč jsem si vybrala právě toto téma. Sama jsem při začátcích psaní práce neměla přesnou představu o všech platebních instrumentech a jejich možnostech. Touto prací bych chtěla vytvořit ucelený a srozumitelný přehled nabízených a zejména používaných platebních prostředků pro všechny, kteří se tolik neorientují v bankovníctví a platebních instrumentech především. Tento můj záměr budu považovat za hlavní cíl naplnění mé bakalářské práce. Budu se snažit vytvořit souhrnný materiál, který by prezentoval jednotlivé platební prostředky nabízené bankami v České republice a jejich možnosti využití.

Během svého studia jsem celkem záhy zjistila, že bankovníctví je poměrně přísně regulované odvětví. Platební styk, resp. platební služby nejsou výjimkou. Regulaci zajišťují nejen české právní předpisy, ale také se jedná o regulaci evropskou.

Tato bakalářská práce obsahuje dvě základní části, část teoretickou a část praktickou. Na začátku teoretické části se nachází právní vymezení a definice platebního styku a platebních služeb. Tyto definice byly do českého právního řádu převzaty z evropských předpisů. Dále je popsána historie platebních instrumentů obecně, a poté konkrétně v České republice. V závěru teoretické části jsou charakterizovány druhy platebních instrumentů a jejich hlavní znaky. V teoretické části vycházím z odborných monografií zejména autorů Schlossbergera nebo Juříka, který se zabýval převážně problematikou platebních karet.

V praktické části se zabývám analýzou platebních instrumentů v mnou vybraných bankách působících na území České republiky, z hlediska jejich nabídky. Zabývám se zde nabídkou platebních nástrojů, určených pro fyzické osoby nepodnikatele. Praktická část je vytvořena především za účelem srovnání, proto jsem vybrala i menší a nově vyskytující se banku na trhu. Myslím si, že v České republice jsou v současnosti jako platební instrumenty bankami nabízeny zejména platební karty. Tuto úvahu budu brát jako hypotézu, kterou bych v závěru práce svoji analýzou ráda potvrdila nebo vyvrátila.

V této části budu používat zejména metody deskripce a jednoduché komparativní analýzy.

Tato práce je zaměřena výhradně, především v praktické části, na problematiku vnitrostátního platebního styku.

1. Právní vymezení

V právním vymezení platebního styku a platebních služeb se vychází ze základní právní normy, kterou je Zákon o platebním styku č. 284/2009 Sb, dále jen „zákon“.

1.1. Zákon o platebním styku¹

Zákon upravuje především:

- činnost osob oprávněných poskytovat platební služby
- účast v platebních systémech, provozování platebních systémů
- práva a povinnosti poskytovatelů platebních služeb a uživatelů platebních služeb
- práva a povinnosti vydavatelů elektronických peněz a držitelů elektronických peněz

Vzniku tohoto zákona předchází nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 924/2009. Tento zákon nabyl účinnosti 1. listopadu 2009. Zákon s sebou oproti starému Zákonu o převodech peněžních prostředků, elektronických platebních prostředcích a platebních systémech z roku 2002 přinesl určité změny v platebním styku. Díky tomuto zákonu banky nesmí klientům například účtovat poplatky za zrušení účtu nebo blokaci karty. Také se tímto zákonem urychlily platební transakce, lhůty pro provedení platební transakcí se zkrátily ze tří dnů na dva dny. Pokud jsou účty ve stejné bance, převod se uskuteční ještě tentýž den.

Nejdříve je třeba vymezit si některé základní pojmy, které se v oblasti platebního styku a platebních služeb využívají. Jedná se zejména o:

Platební transakce – vložení peněžních prostředků na platební účet, výběr peněžních prostředků, převod peněžních prostředků

Platební účet – slouží k provádění platebních transakcí

Peněžní prostředky – bankovky, mince, bezhotovostní peněžní prostředky, elektronické peníze

Platební prostředky – zařízení nebo soubor postupů vztažených k uživateli platebních služeb, platební prostředek dává platební příkaz

¹ ČR. Zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku

Bezhotovostní obchod s cizí měnou – bezhotovostní nákup nebo prodej peněžních prostředků za prostředky v jiné měně

Inkaso – převod peněžních prostředků, ke kterému dává příkaz příjemce se souhlasem plátce

Jeden z klíčových pojmů, o kterém zákon pojednává je **platební služba**. Platební službou máme na mysli:

- službu umožňující vložení hotovosti na platební účet vedený poskytovatelem platebních služeb
- službu umožňující výběr hotovosti z platebního účtu vedeného poskytovatelem platebních služeb
- provedení převodu peněžních prostředků z platebního účtu
 - příkaz dává: 1. plátce
 - 2. příjemce
 - 3. plátce prostřednictvím příjemce
- vydávání a správa platebních prostředků a zařízení k přijímání platebních prostředků
- provedení převodu peněžních prostředků, při němž plátce ani příjemce nevyužívají platební účet u poskytovatele plátce
- platební transakce prováděné prostřednictvím elektronického komunikačního zařízení

Za osoby oprávněné poskytovat platební služby se považují následující subjekty:

- a) banky
- b) zahraniční banky a zahraniční finanční instituce
- c) spořitelní a úvěrní družstva
- d) instituce elektronických peněz
- e) zahraniční instituce elektronických peněz
- f) vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu
- g) platební instituce
- h) zahraniční platební instituce
- i) poskytovatelé platebních služeb malého rozsahu
- j) Česká národní banka

1.2. Novela zákona o platebním styku²

Od 1. března 2017 vešla v účinnost novela tohoto zákona, která s sebou přináší některé změny týkající se platebního styku. Poskytovatelé platebních služeb, jako jsou banky a pobočky zahraničních bank, nyní mají povinnost sdělit hlavní poplatky spojené s platebním účtem ještě před uzavřením samotné smlouvy, a také tyto informace musí zveřejnit na svých internetových stránkách a ve svých obchodních prostorách. Terminologie sazebníků těchto poskytovatelů by měla být jednotná a pro spotřebitele srozumitelná. Poskytovatel musí klientovi poskytnout přehled o účtovaných poplatcích a úrocích s platebním účtem spojené do konce února každého kalendářního roku.

Další povinnost, kterou tato novela přináší je povinnost banky poskytnout klientovi na základě jeho žádosti tzv. základní platební účet, který bude veden v měně české. Klientovi je s touto novelou umožněn tzv switching, neboli změna účtu. Klient si může převést svůj současný platební účet do jiné instituce, a přitom mu zůstanou zachované všechny trvalé příkazy a inkasa.

Tato novela je určena především pro posílení informovanosti klientů, a tím i posílení pozice spotřebitelů na trhu.

² Ministerstvo financí ČR. Tiskové zprávy 2016. [online]. [cit. 2017-05-20]. <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2016/do-snemovny-miri-novela-zakona-posilujic-24134>

1.3. PSD 2 a budoucnost platebního styku³

Od 13. ledna 2018 se platebního styku dotknou další změny, jelikož bude muset Česká republika implementovat novou směrnici EU, tzv. PSD2, týkající se bankovních plateb. Tato směrnice má za úkol zejména sjednotit trh a zvýšit bezpečnost platebních služeb. *Cílem je snížit riziko podvodných transakcí, a to zejména u online plateb, a chránit citlivé údaje o klientech. Poskytovatelé platebních služeb tak budou zásadně povinni při elektronických platbách provádět tzv. silné ověření klienta. Postupy pro silné ověření budou blíže vymezeny v jednom z regulačních technických norem připravovaných Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA).*⁴ Úkolem této směrnice je také ochrana spotřebitele a s tím souvisí zpřísnění regulace nových účastníků trhu. Nově budou upravovány i dosud neregulované oblasti, jsou jimi například tzv. platební iniciace. Platební iniciace je služba, kdy třetí strana klientovi umožňuje iniciovat platbu z jeho platebního účtu, aniž by k tomu klient potřeboval platební kartu nebo přístup do jeho internetového bankovníctví. Druhou důležitou částí, kterou se tato směrnice zabývá je služba informování o platebním účtu. Banky a třetí strany si mezi sebou budou muset sdělovat informace o klientech prostřednictvím API, neboli Application Programming Interface. V jednom internetovém bankovníctví bude mít klient náhled na všechny ostatní produkty, které má sjednané u různých poskytovatelů služeb. A to představuje hrozbu pro tradiční banky, kdy díky tomuto konceptu můžou banky ztratit své pouto s klienty.

³ European Commission. Payment services (PSD 2) - Directive (EU) 2015/2366. [online]. [2017-05-15]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/law/payment-services-psd-2-directive-eu-2015-2366_en

⁴ epravo.cz. PSD 2 – regulace platebních služeb v novém kabátě. . [online]. [2017-05-15]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/psd-2-regulace-platebnich-sluzeb-v-novem-kabate-100956.html>

2. Historie placení

Od počátku se k placení za služby a zboží používaly peníze, ty ovšem měly mnoho různých podob. Nyní peníze chápeme jako nástroj, který splňuje následující funkce:⁵

- **prostředek směny** – peníze lze směnit za zboží/službu
- **zúčtovací jednotka** - peníze slouží jako univerzální měřítko ceny, penězi se vyjadřuje hodnota zboží/služby
- **uchovatel hodnoty** – při zanedbání inflace se peníze dají považovat za stabilní, udržují si svoji hodnotu, to znamená, že po určitém čase si za stejné množství peněz můžeme koupit stejné zboží

Ovšem, ne vždy měly peníze stejnou podobu, jako je známe nyní. Také nesplňovaly všechny vyjmenované funkce.

2.1. Naturální směna

Naturální směnou chápeme směnu zboží za zboží. Naturální směně se také říká „barter“.⁶ Tento způsob placení se začal využívat se vznikem dělby práce. Dříve platilo pravidlo, že domácnosti nebo státy využívaly jen to, co si samy vyrobily. To ale bylo velice neefektivní. Na počátku fungovalo placení způsobem výměny zboží za zboží. Předpokladem pro směnu byl zájem druhé strany o zboží strany první. Jako první platidlo se používal například dobytek, rýže, mušle nebo sůl. Z italského slova „pecuniary“, což znamená peníze, můžeme vidět původ slova, jelikož latinské slovo „pecus“ znamená dobytek.⁷

⁵ REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2015. ISBN 9788072612796.

⁶ Ekonomický slovník. Naturální směna. [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.ekonomickyslovník.cz/naturalni-smena/>

⁷ JUŘÍK, Pavel. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012. ISBN 978-80-7277

2.2. Vznik mincí⁸

První označené mince se podle výzkumů datují kolem roku 700 př.n.l., kdy je archeologové objevily na ostrově Aegina v Řecku a v roce 650 př.n.l. se objevily také v Efezu v Lýdii. Lýdské mince se vyráběly z elektronu, což je směs zlata a stříbra. Mince z drahých kovů se v Evropě staly běžnou formou platidla v 11.-15. století.

Kovové mince byly těžké, a tak také náročné na přepravu, proto se vymyslela alternativa. Byl to podnět ke vzniku papírových peněz.

2.3. Papírové peníze

Díky papírovým penězům se snížilo riziko odcizení, protože se začaly uchovávat peníze u důvěryhodných obchodníků, kteří jim vydávali stvrzenku o přijímání peněz do úschovy. Stvrzenky představovaly hodnotu uložených mincí a dále se pak používaly k placení zboží. Tyto stvrzenky se začaly jako první využívat v Číně. První informace o používání papírových peněz se do Evropy dostaly v roce 1255.⁹

2.4. Směnky a šeky

Směnky představovaly ručně psané příkazy k převodu peněz mezi účty, vedené u velkých obchodníků nebo bankéřů. Sloužily k převodu větších částek, aby se peníze nemusely převážet.

Zboží nebo službu obchodník poskytl výměnou za směnku. Ta vyjadřovala uznání dluhu kupujícího a jeho závazek dluh splatit do termínu uvedeném na směnce. Směnka dnes slouží jako zajišťovací nástroj, například jako ručení k hypotéce, jelikož je právně vymahatelná.

Šek je moderní forma tehdejší směnky. Prvně byla objevena italskými bankéři ve 12. století.¹⁰ Zpočátku byl šek určen pouze pro výběry z účtů vedených v konkrétní bance. Později se akceptační síť šeků rozšířila do měst a později do států.

⁸ JUŘÍK, Pavel. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012. ISBN 978-80-7277

⁹ JUŘÍK, Pavel. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012. ISBN 978-80-7277

¹⁰ JUŘÍK, Pavel. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012. ISBN 978-80-7277

2.5. Bankovky

První bankovky byly vydány v roce 1661¹¹ soukromou bankou Stockholms Banco. Bankovky byly proti padělání zajištěny devíti ručními podpisy. Zprvu byly bankovky směnitelné za kovy. V důsledku nadměrné emise bankovek ovšem nebyla později tato směnitelnost umožněna.

2.6. Poštovní poukázky¹²

Poprvé byly poštovní poukázky používány v 18. století, kdy je veřejnosti poskytli tři zaměstnanci anglické pošty Royal Post. Peníze se posílaly za poplatek 3,3% z posílané částky. Plátce vyplňuje formulář a na přepážce pošty uhradí uvedenou částku společně s poplatkem. Zpočátku se společně se zasláním poukázky příjemci muselo z bezpečnostních důvodů poslat i oznámení jeho poště. Poštovní poukázky se i přes poplatky, které obnášejí, hojně používají dodnes.

2.7. Platební příkazy

Dříve si bohatí lidé uschovali své peněžní prostředky u zlatníků, kteří měli s úschovou cenností zkušenosti. Při předání prostředků k úschově u zlatníka byla klientovi předána stvrzenka o vkladu. První formy platebních příkazů se objevily právě díky těmto úschovám. Zlatníci totiž začali dostávat od klientů písemné příkazy k zaplacení příjemci, který byl na příkazu uveden jménem. V současnosti známe dva druhy platebních příkazů, jsou jimi příkaz k úhradě a příkaz k inkasu.¹³

¹¹ Česká televize. První bankovky [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/>

¹² JUŘÍK, Pavel. Platební karty: ilustrovaná historie placení. Praha: Libri, 2012. ISBN 978-80-7277

¹³ SCHLOSSBERGER, Otakar. Platební služby. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-238-3.

2.8. Platební karty^{14 15}

Před rokem 1900 se začaly v USA využívat úvěrové knížky (Credit Books). Hodnota úvěru byla buď předtištěna nebo ji zapsal prodavač při nákupu na úvěr. Splácení zákazníkem bylo pak také zaznamenáno do knížky.

První platební karta byla vydána v roce 1914 telegrafní a telefonní společností Western Union. Zákazníci si mohli prostřednictvím této karty objednávat služby bez placení, k platbě došlo až při obdržení faktury. Tento typ karet byl tzv. věrnostní, snahou společnosti bylo totiž udržet si zákazníky. Platební karty také hojně využívaly čerpací stanice k získání „věrnosti“ svých zákazníků. *Uplatnila se zde mnohaletá zkušenost obchodníků, kteří již v dávné historii zjistili, že když se dá zákazníkovi možnost zaplatit později nebo na splátky, koupí si dražší oblek, nábytek nebo si objedná dražší večeři.*¹⁶ Platební karty se proto staly hojně využívaným nástrojem konkurenčního boje.

S univerzálními kartami poté přišla společnost Diners Club v roce 1950. Diners Club svým obchodním partnerům ručil za závazky svých členů, kterým jednou měsíčně chodil výpis s částkou, kterou mají do 14 dnů splatit. Příjemci karet se také museli podílet na provozních nákladech v podobě 5-7% z nakupované částky.

2.8.1. Bankovní karty

Za první bankovní kartu je považován systém Charge-It, který byl vyvinut roku 1947 v bance Flatbush National Bank. Platební karta podobná dnešním kartám se objevila v roce 1951. Na kartě bylo uvedeno jméno držitele i výše úvěrového limitu. Při nákupu si pak obchodníci ověřovali finanční krytí u bank.

S rozvojem elektroniky a výpočetní techniky se začaly měnit i platební karty. Začaly vznikat bankomaty, které klientům umožnily přístup k jejich penězům 24 hodin denně. Důležitým krokem pro rozvoj platebního styku bylo pak zavedení platebních terminálů.

¹⁴ JUŘÍK, Pavel. Encyklopedie platebních karet: historie, současnost a budoucnost peněz a platebních karet. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0685-7

¹⁵ JUŘÍK, Pavel. Platební karty: 1870-2006 : velká encyklopedie. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1381-0.

¹⁶ JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních karet*. Praha: Radix, 1995. ISBN 80-901853-1-2.

2.9. E-commerce

Internet a rozvíjející technologie přispěly k rozvoji v oblasti plateb. Již v 70. letech k platbě u obchodníka nebyla potřeba fyzické přítomnosti klienta. Existovaly totiž tzv. poštovní a telefonní objednávky. Klienti při nákupu poslal číslo své platební karty prodávajícímu, a tím mohla být objednávka uskutečněna. To ovšem nebylo příliš bezpečné a byl zde veliký prostor pro zneužití informací o kartách. Pro zamezení podvodům proto bylo vyvinuto mnoho metod.

2.9.1. Platby na internetových portálech

V současnosti se možnost placení na internetu, díky rozrůstajícím se počtu internetových obchodů, využívá velmi často. Nakupování přes internet se stalo prakticky běžným zvykem hlavně mladé generace. Ovšem nejen mladí lidé využívají plateb na internetu, někdy je potřeba provést platbu na internetu i při rezervaci hotelu nebo letenek apod. V některých případech jsou to přímé převody peněz z účtu na účet, často to ale může být platba debetní nebo kreditní kartou. Nejčastějším zprostředkovatelem plateb na internetu jsou tzv. platební brány, banky nebo karetní asociace.¹⁷ Při platbě nakupujícího obchodník přesměruje na platební bránu, kde klient zadá číslo své karty, její platnost a třímístný bezpečnostní kód. Následně podá již zmíněný zprostředkovatel dotaz bance, u které je karta vedena. Banka transakci buď povolí nebo zamítne, například na základě zůstatku na účtu nebo blokaci na kartě. Zprostředkovatel dále informaci o povolení nebo zamítnutí platby předá obchodníkovi, který umožní nákup dané služby nebo zboží. Peníze se na účet obchodníka připsou v průběhu několika následujících dní.

Další možností, jak můžeme na internetu zaplatit je platba pomocí tzv. bankovních tlačítek. Klient si pouze vybere banku, kde má účet a při platbě nakupujícího platební brána přesměruje do jeho internetového bankovníctví. V internetovém bankovníctví bude klient mít již předvyplněný platební příkaz, který jen potvrdí a platba se provede.

Některým lidem se ovšem tento způsob placení zdá nedostatečně zabezpečený, jelikož při platbě klient předává informace o své kartě neověřenému obchodníkovi. Toto si mnoho obchodníků na internetových portálech uvědomuje a zavádí tzv. elektronické

¹⁷ GoPay. Mini průvodce světem placení na internetu. [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://blog.gopay.com/mini-pruvodce-svetem-placeni-na-internetu/>

peněženky. V tomto případě si klient vytvoří jakýsi účet, obdobný bankovnímu účtu, a ten si pak může pravidelně dobíjet, tímto dobítím se myslí jakési předání peněžních prostředků vydavateli, které jsou následně přetvořeny na elektronické peníze. Princip elektronické peněženky se nevyužívá jen pro platby na internetu, mohou se využívat i pro malé platby, u kterých není potřeba autorizace, například zadáním PINu. Tato forma placení je výhodná nejen pro klienty, ale také pro obchodníky, jelikož oba mají jakési účty u stejného vydavatele, a tím jsou platby cenově příznivější. Obchodník nemá zbytečné náklady na provoz platebních terminálů. K vydávání elektronických peněz jsou oprávněny banky, zahraniční banky a pobočky zahraničních bank, spořitelní a úvěrní družstva, instituce elektronických peněz, zahraniční instituce elektronických peněz, vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu a ČNB.¹⁸

Příkladem internetového portálu je například portál *Amazon*, který zprvu fungoval jako e-shop s knihami. Byl spuštěn v roce 1995. Amazon k platbám začal od roku 2009 využívat Amazon Flexible Payment Service, ta zprostředkovává platby mezi dvěma subjekty.

Dalším portálem je *eBay*, ten využívá platební systém PayPal, který funguje od roku 1998. Pro placení na eBay je třeba si založit PayPal účet, do kterého se prostřednictvím své platební karty nabíjí peníze.

Hojně využívaným internetovým portálem je *Google*, který v sobě zahrnuje velké množství aplikací. V roce 2011 přišel Google se službou Google Wallet Mobile Payments, který platby na internetu umožňuje.

¹⁸ SCHLOSSBERGER, Otakar. Platební služby. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-238-3.

2.10. M-commerce

Svět mobilních telefonů je velmi dynamický, Rychlý rozvoj mobilů nám umožnil, že dnes je možné mobilem i zaplatit.

2.10.1. Dálkové platby mobilem

Mobil v tomto případě slouží jako prostředek, který dává podnět k bezhotovostnímu převodu peněz z účtu operátora na účet prodejce nebo poskytovatele služby. Touto cestou se v současné době dá nakoupit například jízdenka do Městské hromadné dopravy v Praze.

2.10.2. Bezkontaktní platby mobilem

Tyto platby se uskutečňují především v obchodních sítích, v kamenných prodejnách při placení za zboží a služby. K této platbě se využívá technologie NFC, zabudované v telefonu. Platby se tak provádějí přes e-peněženku, kterou má operátor ve správě nebo se transakce započítá do měsíčního vyúčtování zákazníka. Tyto platby mobilem nyní představují velikou konkurenci bankovních platebních karet. Jelikož tento způsob placení ukazuje, že operátoři se stávají konkurentem tradičních bank, banky se avšak snaží držet krok s moderními technologiemi a platby mobilem také postupně zavádějí do svých služeb. V současné době v České republice nabízí bezkontaktní platby mobilem dvě banky, jsou jimi Komerční banka a Československá obchodní banka.

Bezkontaktní platby, ať už platební kartou nebo mobilem, jsou čím dál rozšířenější. Představují pro klienty rychlé a bezpečné placení u obchodníků. Také s využitím elektronických peněz klesá potřeba hotovosti. Na druhou stranu, kvůli uspokojení zákazníků a zvýšení konkurenceschopnosti vznikají obchodníkům náklady v podobě nákladů na provoz platebních terminálů. Většinou to bývá procento z nakupovaných částek nebo měsíční „nájemné“ za pronájem terminálu.

2.10. Virtuální měny

Virtuální měně lidé začali věnovat pozornost v dobách krize, kdy euro sláblo a na kyperských účtech se zmrazily peníze. Lidé hledali alternativu, a tou byl bitcoin.¹⁹

Bitcoin je digitální měna, neboli kryptoměna. Bitcoin nemá žádnou centrální autoritu, to znamená, že není ve vlastnictví žádné země a nikdo ji nevydává a nereguluje jejich množství. Bitcoin také není kryt zlatem nebo něčím jiným. *Kryptoměna bitcoin byla vytvořena v roce 2009 anonymním vývojářem pod pseudonymem Satoshi Nakamoto.*²⁰

Způsobů, jak bitcoiny získat je mnoho. Bitcoiny se dají například vytěžit, získat v bankomatech, koupit na burze nebo se dají koupit online u směnárníka.

Hlavní důvod, proč jsem zde tuto měnu zmínila je, že bitcoin se v současnosti používá i jako platidlo. Platit bitcoiny je možné na mnoha místech. *Nejjednodušším způsobem, jak zjistit, kde je možné utratit své bitcoiny je zavítat na agregující sever, například na coinmap.org. Stránka shromažďuje a přehledně představuje vybraná místa, kde lze platit pomocí bitcoinů.*²¹

¹⁹ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin: peníze budoucnosti : historie a ekonomie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*. Praha: Ludwig von Mises Institut CZ&SK, 2015. ISBN 978-80-87733-26-4, str. 15.

²⁰ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin: peníze budoucnosti : historie a ekonomie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*. Praha: Ludwig von Mises Institut CZ&SK, 2015. ISBN 978-80-87733-26-4, str. 20.

²¹ STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin: peníze budoucnosti : historie a ekonomie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*. Praha: Ludwig von Mises Institut CZ&SK, 2015. ISBN 978-80-87733-26-4, str. 93.

3. Platební nástroje v ČR a jejich charakteristika

V této kapitole jsou charakterizovány v současné době fungující platební instrumenty v České republice.

3.1. Mince a bankovky²²

Mince používané v České republice si prošly dlouhým vývojem, než dostaly dnešní podobu. Ještě v nedávné době se zde používaly i haléřové mince, přičemž mince v hodnotě 10 a 20 haléřů byly v platnosti do 31.10.2003 a mince v hodnotě 50 haléřů do 31.8.2014. Nyní jsou v oběhu mince o šesti nominálních hodnotách.

3.1.1. Mince a jejich parametry

Tab. č. 1 – Přehled mincí

Hodnota a vzor	Hmotnost	Průměr	Materiál	Vzhled
1 Kč Vzor 1993	3,60 g	20,00 mm	ocel galvanicky pokovená niklem	
2 Kč Vzor 1993	3,70 g	21,50 mm	ocel galvanicky pokovená niklem	
5 Kč Vzor 1993	4,80 g	23,00 mm	ocel galvanicky pokovená niklem	
10 Kč Vzor 2000	7,62 g	24,50 mm	ocel plátovaná a galvanicky pokovená mědí	

²² Česká národní banka. Bankovky a mince [online]. [cit. 2017-03-20]. Dostupné z:
<https://www.cnb.cz/cs/platidla/>

20 Kč Vzor 2012	8,43 g	26,00 mm	ocel plátovaná slitinou CuZn v poměru 75:25 a galvanicky pokovená slitinou CuZn v poměru 70:30	
50 Kč Vzor 1993	9,70 g	27,50 mm	ocel, na mezikruží plátovaná a galvanicky pokovená mědí, ve středu plátovaná slitinou CuZn v poměru 75:25	

Ilustrace: Zdroj: www.cnb.cz

3.1.2. Bankovky a jejich parametry

Výrobu bankovek zajišťuje Státní tiskárna cenin. *Státní tiskárna cenin (STC) je právnickou osobou provozující podnikatelskou činnost s majetkem státu vlastním jménem i na vlastní odpovědnost a s tímto majetkem má právo hospodařit. STC neručí za závazky státu a stát neručí za závazky STC, není-li zákonem stanoveno jinak.*²³

Autorem českým bankovek je akademický malíř a grafik Oldřich Kulháněk.

Tab. č. 2 – Přehled bankovek

Hodnota a vzor	Rozměr	Jméno osobnosti vyobrazené na bankovce	Vzhled
100 Kč Vzor 1993	140 x 69 mm	Karel IV.	
200 Kč Vzor 1998	146 x 69 mm	Jan Ámos Komenský	

²³ SCHLOSSBERGER, Otakar a Marcela SOLDÁNOVÁ. Platební styk. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2005. ISBN 80-7265-072-6.

500 Kč Vzor 2009	152 x 69 mm	Božena Němcová	
1000 Kč Vzor 2008	158 x 74 mm	František Palacký	
2000 Kč Vzor 2007	164 x 74 mm	Ema Destiniová	
5000 Kč Vzor 2009	170 x 74 mm	Tomáš Garrigue Masaryk	

Ilustrace: Zdroj: www.stc.cz

3.1.2.1. Ochranné prvky bankovek

Ochranné prvky na bankovkách představují souhrn technických prvků, které zamezují a nebo alespoň ztěžují padělání bankovek. Ochranné prvky slouží k identifikaci pravých bankovek.

- **Papír**

Při výrobě bankovek se používá tzv. bankovkový papír. Papír musí být odolný vůči protržení a zlomům, ke kterým dochází při překládání bankovek. Tento papír se nesmí rozkládat ve vodě. Materiál používaný k výrobě tohoto papíru je rostlinného původu.

- **Vodoznak**

Tento znak je vidět v průsvitu při nastavení bankovky proti světlu. Nachází se na nepotištěném bílém okraji bankovky a vyobrazuje osobnost, která je na bankovce.

- **Ochranný proužek**

Je to tenký pokovaný proužek, na kterém je malým písmem vypsána hodnota bankovky, např. 500 Kč. Proužek se nachází kolmo k delší straně bankovky. Proti světlu vypadá jako nepřerušovaný pruh s prosvítajícím textem.

- **Ochranná vlákna**

Jsou to barevná, 6 mm dlouhá vlákna, rozmístěná po celé ploše bankovky, nejvíce jsou viditelná v bílých částech a jsou viditelné pouhým okem

- **Soutisková značka**

Tato značka vzniká současným tiskem obou stran bankovek. Soutisková značka má kruhový tvar a představuje písmeno C, a v něm vložené písmeno S. U novějších bankovek je v soutiskové značce zkratka ČR.²⁴

- **Skrytý obrazec**

Skrytý obrazec je umístěn na lící straně bankovky na rameni portréту vyobrazené osobnosti, popřípadě nad ramenem a vyjadřuje nominální hodnotu bankovky. Skrytý je proto, protože se viditelným stane po sklopení bankovky proti zdroji světla do vodorovné polohy ve výši očí.

- **Barvy**

Barvy používané k tisku bankovek mají speciální vlastnosti, musí být voděodolné, a také musí být odolné proti světlu a otěru. Na bankovce máme také ochranný prvek, který mění barvu ze zlaté na zelenou v závislosti na úhlu pohledu a dopadu světla.

- **Iridiscentní pruh**

Iridiscentní, neboli duhově lesklý pruh je také založen na optickém efektu a je umístěn na lící straně bankovky blíže k pravému okraji. Na pruhu jsou vyznačená čísla o nominální hodnotě bankovky.

²⁴ Česká národní banka. Průvodce ochrannými prvky bankovek. [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/o_cnb/publikace/download/brozura_A5_ochrann%C3%A9_prvky.pdf

- **Mikrotext**

Je většinou vytištěn jak tiskem z plochy, tak i z hloubky. Jeho umístění je různé na jednotlivých bankovkách a označuje nominální hodnotu bankovky.

3.2. Šeky^{25 26}

Šek je cenný papír, který vyjadřuje bezpodmínečný příkaz výstavce (dlužníka) zaplatit majiteli šeku (věřiteli) určitou peněžní sumu.

Náležitosti šeku jsou následující:

- **Označení slovem „šek“** v nadpisu i v souvislém textu, toto označení je v jazyku, ve kterém je šek napsán.
- **Jméno šekovníka**, tj. ten, kdo má zaplatit.
- **Místo, kde má být placeno.**
- **Splatnost šeku**, splatnost závisí na místě, kde je šek vystavený, a kde je šek splatný. Pokud jsou tato dvě místa na území jedné země, splatnost je 8 dní, jestliže se jedná o různé země stejného kontinentu, splatnost je 20 dní a v případě, že jsou dané země na různých kontinentech, splatnost šeku je 70 dní.²⁷
- **Datum a místo vystavení.**
- **Podpis výstavce.** V případě, že se jedná o šek na jméno, musí být na šeku podepsán i věřitel.
- **Číselně i slovně vyjádřená částka**, která má být vyplacena i s měnou, ve které je částka uvedena.

Šek se vystavuje na peněžní ústav (banku), kde má výstavce pohledávku (účet). Šek se podle jeho druhu vyplácí buď tomu, kdo ho předkládá a nebo tomu, kdo je v šeku uveden. Pokud je na šeku uvedeno spojení „jen k zúčtování“, znamená to, že lze šek vyplatit pouze v bezhotovostní formě.

²⁵ KOVAŘÍK, Zdeněk. Zákon směnečný a šekový: komentář. 6., dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-361-5.

²⁶ Zákony pro lidi. Zákon směnečný a šekový [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-191>

²⁷ Cenné papíry. Šeky [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.cennypapir.cz/seky/>

Obr. č. 1 - Bankovní šek České spořitelny

ČESKÁ SPORITELNA

Zaplaťte za tento šek č. / Pay against this cheque No. 00000000

MĚNA CURRENCY	ČÁSTKA AMOUNT
------------------	------------------

ČÁSTKU SLOVY / THE SUM OF

KOMU / TO

MÍSTO A DATUM VYSTAVENÍ / PLACE AND DATE
Česká spořitelna, a.s.

SPLATNÝ U / DRAWEE BANK

PODPISY / AUTHORIZED SIGNATURES

ČÍSLO ÚČTU KÓD BANKY ČÁSTKA ČÍSLO ŠEKU KÓD

TOTO POLE LASKAVĚ NEPOPSÍJTE ANI NERAZTRHÁJTE, JE URČENO K AUTOMATIZOVANÉMU ZPRACOVÁNÍ ŠEKU

Zdroj: www.schlossberger.sweb.cz

Obr. č. 2 - Soukromý šek vydaný Českou spořitelnou:

ČESKÁ SPORITELNA

Zaplaťte za tento šek 00000000

MĚNA Kč	ČÁSTKA
------------	--------

ČÁSTKU SLOVY

KOMU

MÍSTO VYSTAVENÍ

DATUM VYSTAVENÍ

PODPIS(Y), OZNAČENÍ VYSTAVCE

ČÍSLO ÚČTU KÓD BANKY ČÁSTKA ČÍSLO ŠEKU KÓD

TOTO POLE LASKAVĚ NEPOPSÍJTE ANI NERAZTRHÁJTE, JE URČENO K AUTOMATIZOVANÉMU ZPRACOVÁNÍ ŠEKU

Zdroj: www.schlossberger.sweb.cz

3.2. Poštovní poukázky²⁸

Poštovní poukázky, neboli složenky, jsou dalším prostředkem, kterým se také dá platit za služby. Tato forma placení je zatížena poplatky za provedení, ale i přesto je to v současnosti stále využívaný instrument. Poplatky jsou v tomto případě osvobozené od daně.

Poštovní poukázky jsou rozdělené na dvě části, kde hlavní díl je velikostně větší a menší díl se nazývá tzv. podací lístek. Složenky jsou typu A, B, C a D. U poštovní poukázky **A** se jedná o poukázku typu „hotovost – účet“, kdy se úhrada poukázané částky provádí v hotovosti a výplata se uskutečňuje bezhotovostně bance, která poté připsá částku na účet příjemce. Cena této poukázky je v závislosti na převáděné částce od 30 Kč.

Obr. č. 3 - Poštovní poukázka A

The image shows a sample of a Czech postal order (Poštovní poukázka A) for 2380 Kč. The form is divided into several sections:

- Top Left:** Contains the postal logo and the text "Poštovní poukázka A", "Podací lístek", "Podací číslo", "Cena", "Česká pošta, s.p.", "IČ: 47114983", "ČESKÁ POŠTA", and "Účel platby: SPLÁTKA".
- Top Right:** Contains the amount in digits "2380 00" and the text "Tr. kód: 114".
- Middle Left:** Contains the amount in words "Dvatisícetřistaosmdesát Kč" and the address "LBD Praha 3", "Lucemburská 49", "130 00 Praha 3".
- Middle Right:** Contains a grid for the amount in words "SPLÁTKA" and a grid for the recipient's address "VINOHRADSKÁ 88", "130 00 PRAHA 3".
- Bottom Left:** Contains the sender's name "Jiří Kouba", address "Vinohradská 88", "130 00 Praha 3", and the account number "19-13870512/0100".
- Bottom Right:** Contains the recipient's name "Jiří Kouba", address "VINOHRADSKÁ 88", "130 00 PRAHA 3", and the account number "0300".

Zdroj: www.ceskaposta.cz

Poštovní poukázka **B** je ve formě „účet – hotovost“, to znamená, že se částka hradí bezhotovostně z bankovního účtu a příjemci se vyplácí v hotovosti. Cena této poukázky se pohybuje od částky 24 Kč.

Poukázka **C** je ve formě „hotovost – hotovost“ a poplatek za tuto poukázku je od 35 Kč.

²⁸ Česká pošta. Platební a finanční služby [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platebni-a-financi-sluzby-cr>

Obr. č. 4 – Poštovní poukázka C

Poštovní poukázka C
Podací lístek

Česká pošta, s.p.
IČ: 47114983

Číslo Kč 650000 **Tr. kód** 117

☐ Lhůta pro výplatu ☐ Nevypíčet před

☒ Do vlastních rukou výhradně jen adresáta ☐ Dodejka ☐ Poznámky

☐ Do vlastních rukou

Adresát JANA NOVOTNÁ
DLAŽDĚNÁ 15
602 00 BRNO 2

Odesílatel JIRÍ DVORÁK
LUCEMBURSKÁ 48
130 00 PRAHA 3

PSČ 60200 **PSČ** 13000

Zpráva pro adresáta BŘEZEN 2007

117+

Zdroj: www.ceskaposta.cz

Posledním typem poštovní poukázky je poukázka typu **D**, která se provádí v podobě „hotovost – hotovost“, přičemž výplata se provádí ve lhůtě jednoho pracovního dne ode dne podání poukázky. Cena za tuto poukázku je opět v závislosti na převáděné částce ve výši od 88 Kč.

Obr. č. 5 – Poštovní poukázka D

Poštovní poukázka D
Podací lístek

Česká pošta, s.p.
IČ: 47114983

Číslo Kč 200000 **Tr. kód** 119

☐ Lhůta pro výplatu ☐ Nevypíčet před

☐ Do vlastních rukou výhradně jen adresáta ☐ Dodejka ☐ Poznámky

☐ Do vlastních rukou

Adresát Josef Adresát
Uliční 333/33
333 33 Obec

Odesílatel Jan Odesílatel
K Ulici 1
222 22 Město

PSČ 33333 **PSČ** 22222

Zpráva pro adresáta

119+

Zdroj: www.ceskaposta.cz

Číselné údaje se v poštovních poukázkách vypisují zprava doleva. Prázdné kolonky v poli „částka“ se přeškrťávají dvěma vodorovnými čarami.

Zvláštním typem složenky je tzv. daňová složenka, která spadá pod poštovní poukázky A. Tento druh poukázky je určen k hotovostní platbě úhradě vybraných typů daní. Povinnými údaji v této složence jsou částka, název příslušného Finančního úřadu, bankovní spojení příjemce, variabilní symbol a údaje o odesílateli, který daň hradí.

3.3. Platební příkazy

Platební příkazy jsou nástrojem k bezhotovostnímu převodu platebních prostředků z účtu na účet. Formy platebních příkazů jsou různé. *Pokud pokyn k převodu peněžních prostředků podává plátce, jde o příkaz k platbě ve formě příkazu k úhradě. Pokud pokyn k placení dává příjemce, který tedy stojí v roli příkazce, jde o příkaz k inkasu.*²⁹

V této sekci se budeme zabývat pouze jednorázovými platebními příkazy pro převody peněžních částek v rámci České republiky. Mimo jednorázové příkazy existují také příkazy trvalé, které se uskutečňují pravidelně v předem stanovených intervalech, jejich náležitosti jsou stejné jako u jednorázových platebních příkazů, jen je navíc třeba určit periodicitu dané platby. V praxi se můžeme setkat i s příkazy hromadnými, kdy se platba provádí z jednoho účtu plátce do více účtů jednoho nebo různých příjemců.

Předpokladem pro uskutečnění platebního příkazu je vedení účtu u dané banky, v jiné bance nelze příkaz provést. Další nutnou podmínkou je dostatečný zůstatek na účtu příkazce.

Platební příkaz musí obsahovat:³⁰

- Označení, zda jde o příkaz k úhradě nebo příkaz k inkasu
- Číslo účtu plátce i příjemce, který je tvořen identifikátorem účtu a kódem platebního styku
- Převáděná částka a měna, ve které je částka uvedena
- Správné podepsání podle podpisového vzoru (případně i razítko), který slouží jako autentizační nástroj pro ověření subjektu, který může s platebními prostředky na účtu nakládat (u papírových platebních příkazů)

U platebních příkazů je možné vyplnit i nepovinné údaje pro bližší identifikaci platby. Nepovinnými údaji mohou být variabilní symbol, konstantní nebo specifický symbol. Například u variabilních symbolů se převážně vyplňují rodná čísla nebo čísla

²⁹ SCHLOSSBERGER, Otakar. Platební služby. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-238-3.

³⁰ Česká spořitelna. Informace k platebním službám [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Komunikace/Interni_komunikace/Informacni_kniha/Prilohy/informace_k_platebnim_sluzbam_retail_vyznacene_zmeny.pdf

smluv, podle kterých příjemce lépe snadněji přiřadí danou platbu ke konkrétnímu subjektu. Dalším nepovinným údajem je datum splatnosti. Datum splatnosti zůstává buď přednastavené nebo si klient vyplní jiné budoucí datum. Nepovinnou součástí příkazů je také zpráva pro příjemce nebo plátce.

Platební příkazy mohou být podány buď elektronicky přes klientovo internetové bankovníctví, na pobočce u přepážky nebo papírově přes sběrný box. Česká spořitelna nabízí například také možnost provedení platebního příkazu přes bankomat nebo Platbomat, Platbomat je stroj podobný bankomatu, který umožňuje provést platbu do limitu 500.000 Kč.³¹ Varianta provedení příkazu na přepážce bývá zatížena největším poplatkem, naopak nejlevnější možností uskutečnění převodu peněz je vyplnění příkazu k úhradě přes internetové bankovníctví. Papírové příkazy se vkládají do sběrných boxů, kde jsou následně zpracovávány. Velkou nevýhodou této formy placení je také velké riziko zneužití. Ověření zde totiž probíhá přes ověření podpisového vzoru, který je snadno napodobitelný. Také zde existuje riziko neprovedení platby z důvodu chybného vyplnění příkazu. Vyrozuměn o této skutečnosti klient je až několik dní poté, například dopisem, který mu banka odešle, tudíž se klient může dostat do prodlení s plněním svých závazků.

Možnost příkazů zpracovávaných ve sběrném boxu nabízí například Česká spořitelna, Komerční banka, ČSOB a Raiffeisenbank. Příkaz se před vhozením do sběrného boxu ještě orazítkuje razítkem příslušné banky, připraveným u boxu. Pro tyto platební příkazy existují maximální limity převáděných částek, konkrétně v České spořitelně³² a Raiffeisenbank³³ je limitem částka 100.000 Kč, v Komerční bance do částky 500.000 Kč.³⁴ V ČSOB je při převodu částky vyšší než 300.000 Kč zapotřebí vyplnit pole „účel platby“.³⁵

³¹ Česká spořitelna. Informace k platebním službám [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Komunikace/Interni_komunikace/Informacni_kniha/Prilohy/informacek_platebnim_sluzbam_retail_vyznacene_zmeny.pdf

³² Česká spořitelna [online]. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: www.csas.cz

³³ Raiffeisen Bank. Technické podmínky [online]. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <https://www.rb.cz/attachments/platebni-styk/technicke-podminky-platebni-styk.pdf>

³⁴ Komerční banky. Tuzemský bezhotovostní platební styk [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/ucty-platby-a-karty/platby/tuzemsky-bezhotovostni-platebni-styk/>

³⁵ ČSOB. Příkazu k úhradě [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/498467/csob-prikaz-k-uhrade-vz.pdf>

Vzory příkazů k úhradě

Obr. č. 6 – příkaz k úhradě České spořitelny

6 polí pro předčísí – pokud existuje 10 polí pro číslo účtu

ČESKÁ SPOŘITELNA **PŘÍKAZ K ÚHRADĚ**
PAYMENT ORDER

Datum splatnosti / Payment day: 31.05.2007

Předčísí účtu / Prefix: 999 Číslo účtu plátce / Payer account number: 1234567890 Razítko banky / Stamp of the bank: 0800

Předčísí účtu / Prefix: 14 Číslo účtu příjemce / Beneficiary account number: 1234567 Kód banky / Bank code: 0100

Měna / Currency: Částka / Amount: 1400.00

Variabilní symbol / Variable code: 55555 Konstantní symbol / Constant symbol: 0558

Textová zpráva / Text:

Datum vystavení / Issue date:

Místo vystavení / Place of issue:

Vzor písma / Type specimen: 0123456789

Podpis podle podpisového vzoru Razítko příkazce podle podpisového vzoru, pouze je-li součástí podpisového vzoru

Zdroj: www.csas.cz

Obr. č. 7 – příkaz k úhradě Komerční banky

KB **Příkaz k úhradě | Payment order**

Tučně orámovaná pole jsou povinná. | Bold framed fields are mandatory.

Číslo účtu plátce | Debtor's account number: Kód banky | Bank code: 0100 Datum splatnosti | Due date:

Číslo účtu příjemce | Creditor's account number: Kód banky | Bank code: Razítko „DOŠLO“ a „Samoslužný box“ není potvrzením o zpracování příkazu. | Bank's stamp „DOŠLO“ and „Samoslužný box“ is not a confirmation of payment order processing.

Měna | Currency: Částka | Amount: Variabilní symbol | Variable symbol: Konstantní symbol | Constant symbol: Specifický symbol | Specific symbol:

Zpráva pro příjemce | Remittance information:

Při platbě do jiné banky v ČR je částka uvedená v cizí měně vždy přepočtena a předána v Kč. | Payment in foreign currency, routed to another bank in CR, is always converted to CZK. Pokud požadujete provést platbu do jiné banky v cizí měně, vyplňte Platební příkaz pro zahraniční platbu. | If you wish to send Payment in foreign currency to another bank in Czech Republic, please complete application form „Payment Order“ for Foreign Payment.

Tisk / Print

Datum vystavení | Date of issue: Podpis/í plátce dle podpisového vzoru | Debtor's specimen signature(s):

Zdroj: www.kb.cz

Obr. č. 8 – příkaz k úhradě ČSOB

Zdroj: www.csob.cz

Obr. č. 9 – příkaz k úhradě Raiffeisenbank

Zdroj: www.rb.cz

Obr. č. 10 – příkaz k inkasu ČNB

Zdroj: www.cnb.cz

3.4. Platební karty

Platební karty jsou v současné době jedním z nejpoužívanějších platebních instrumentů také díky tomu, že jsou platební karty, jak debetní i kreditní, přijímány u většiny obchodníků, a to i v zahraničí. Počet obchodníků, kteří akceptují platební karty je také čím dál více, proto se možná časem bez hotovosti v kapsách obejdeme úplně. Díky bezkontaktním platebním kartám je také tato forma placení mnohem rychlejší. Platební karty představují bezpečné placení za služby a produkty díky tomu, že klient už u sebe nemusí držet hotovost. Mezinárodní použití platebních karet bylo umožněno od konce 50. let.³⁶ Aby bylo mezinárodní využití karet umožněno, musel se systém platebních karet technologicky vylepšit. Nyní v České republice fungování platebních karet zprostředkovávají zejména dvě karetní společnosti, jsou jimi MasterCard a VISA. Podle statistik Sdružení pro bankovní karty převažovala v uplynulém roce značka MasterCard, karet této značky bylo vydáno téměř 7 milionů, zatímco platebních karet Visa bylo vydáno necelých 4,2 milionu.³⁷

V současnosti tvoří systém pro užití platebních karet tyto prvky:³⁸

- platební karty
- mechanický snímač (imprinter)
- bankomat
- platební terminál
- autorizační, clearingový a zúčtovací systém
- card management daného vydavatele

³⁶ JUŘÍK, Pavel. Platební karty: 1870-2006 : velká encyklopedie. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1381-0.

³⁷ Sdružení pro bankovní karty. Souhrnná statistika SBK za rok 2016 [online]. [cit. 2017-05-20].

Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

³⁸ JUŘÍK, Pavel. Platební karty: 1870-2006 : velká encyklopedie. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1381-0.

3.5. Náležitosti platebních karet

Na rozdíl od platebních příkazů jsou prvky, které musí karty mít, stanoveny normou ISO 3554. Tato norma stanovuje rozměry karty na 85,6 x 54,0 x 0,76 mm.

Pro identifikaci karet v imprintech slouží údaje vyražené v dolní polovině přední části karty. Údaje musí být vyražené písmem OCR (Optical Character Recognition) 7B. V prvním řádku je vyražené 12 – 19-místné číslo karty, přičemž první dvě číslice vyjadřují oblast použití karty. Dalších zpravidla 5 číslic slouží k identifikaci vydavatele karty a posledních 8 – 13 míst jsou pro určení kartového produktu vydavatele a klienta. V druhém řádku je uvedena platnost karty ve formě měsíc a rok. Může být uveden buď začátek i konec platnosti nebo pouze její konec. V dalším řádku je pak uvedeno jméno držitele karty, které obsahuje maximálně 27 znaků.

Na přední straně karty také bývá znak a název platebního systému, tj. například VISA, MasterCard a čip karty.

Na zadní straně karty je poté magnetický proužek, ve kterém jsou zaznamenány identifikační údaje pro elektronické transakce kartami. Magnetický proužek vyjadřuje rozsah využití karty, například zda se karta může používat mezinárodně nebo pouze vnitrostátně nebo jestli se karta dá použít v jen v platebním terminálu, v bankomatu nebo v obou možnostech. Také magnetický proužek uchovává informaci, zda je karta používána s PINem nebo bez něj. Dále je na této straně karty podpisový proužek, na který se klient může podepsat, a který slouží jako ochrana proti padělání. Pod magnetickým proužkem poté bývá místo pro podpisový vzor a vedle něj pak 3-místný kód, který slouží jako bezpečnostní prvek při provádění plateb na internetu.

Obr. č. 10 – přední strana karty

Zdroj: www.gallery.cardzone.cz

Obr. č. 11 – zadní strana karty

Zdroj: www.csas.cz

4. Platební nástroje v bankách

Pro tuto část jsem si vybrala 3 banky působící na území České republiky, u kterých provedu deskripci platebních instrumentů, které v současnosti nabízejí. Vyjmenované platební instrumenty jsou omezené jen pro soukromou klientelu, tedy fyzické osoby nepodnikatele. Pro porovnání jsem vybrala dvě velké tradiční banky a proti nim jednu novou banku na trhu. Vybranými bankami jsou Česká spořitelna, ČSOB a Air bank. Česká spořitelna byla vybrána díky své dlouholeté tradici, jelikož na trhu je již od roku 1925.³⁹ Při výběru vhodných bank jsem také chtěla zohlednit fakt, že platby mobilním telefonem nabízí zatím pouze dvě banky na trhu, při výběru jsem se pak rozhodla pro Československou obchodní banku, která je jednou z nich. Air Bank pak byla vybrána díky mé osobní zkušenosti z praxe v bankovníctví, kdy jsem osobně zaznamenala sympatie klientů k této nově fungující bance.

Z hlediska nabídky platebních instrumentů bude podle mého názoru převládajícím, ne-li jediným platebním nástrojem platební karta. Tuto úvahu budu brát jako hypotézu, která se na závěr této části buď potvrdí nebo vyvrátí.

4.1. Česká spořitelna⁴⁰

4.1.1. Hotovost

V případě, že by klienti k placení u obchodníků nechtěli využívat moderní platební nástroje jako jsou platební karty a raději platí hotovostí, mají v České spořitelně poměrně dobrý přístup k penězům na jejich účtu. Vybrat hotovost můžou prostřednictvím karty v nejrozšířenější síti bankomatů v České republice. Počet bankomatů České spořitelny se pohybuje okolo 1600 bankomatů. Klienti České spořitelny mohou tudíž vybírat hotovost na mnoha místech v České republice. Poplatek za výběr z bankomatů České spořitelny a bankomatů mateřské společnosti Erste Group činí 5,-Kč za 1 výběr u účtů, které nemají zvýhodněné výběry z bankomatů. Výběr z bankomatů jiné banky pak činí 40,-Kč, v zahraničí stojí výběr z bankomatů jiné banky než Erste 125,-Kč. Pokud klient České spořitelny kartu nevyužívá ani k výběrům z bankomatů, můžou si zajít vybrat peníze na pobočky, kterých je v České republice

³⁹ Česká spořitelna. Výroční zpráva 2016 [online]. [cit. 2017-05-21]. Dostupné z:

http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_cs_2016_final.pdf

⁴⁰ Česká spořitelna. [online]. [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: www.csas.cz

přibližně 561⁴¹ ⁴² Avšak tato varianta je zpoplatněna poměrně vysokou částkou 80,-Kč za každý výběr.

⁴¹ Údaj k 31.12:2016

⁴² Česká spořitelna. Profil České spořitelny [online]. [2017-05-19]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>

4.1.2. Příkazy k úhradě/inkasu

V České spořitelně lze také podávat jednorázové příkazy k úhradě nebo k inkasu, trvalé příkazy k úhradě nebo k inkasu nebo příkaz k platbě v hotovosti, kdy příjemce obdrží poukázku typu B. Jednorázové příkazy nebo složenky může klient České spořitelny podat buď elektronicky přes internetové bankovníctví, přes bankomaty a Platbomaty České spořitelny, kterých je v současné době okolo 1 600⁴³ nebo na papírovém nosiči na přepážkách nebo vhozením do sběrných boxů. Elektronické podání stojí 5,-Kč, v rámci určitých typů účtu je tato možnost zdarma. Platební příkazy provedené přes bankomaty a Platbomaty stojí také 5,-Kč. Za vložení platebního příkazu do sběrného boxu klient zaplatí 20,-Kč a nejdražší variantou je pak provedení příkazu na přepážce u poradce. Za příkaz na přepážce klient zaplatí 80,-Kč, zřízení a zrušení trvalých příkazů a inkas má klient na přepážce zdarma. Ovšem, když se platba provede, stojí tato odchozí platba také 5,- nebo 0,-Kč.

4.1.3. Debetní karta

Česká spořitelna nabízí jako hlavní platební instrument debetní kartu Visa Classic. Již podle názvu je zřejmé, že debetní karty České spořitelny vydává společnost Visa. Karta je embosovaná a je vydávána k osobnímu účtu. Klient si může vybrat vzhled karty z galerie obrázků České spořitelny. Karta je bezkontaktní, ovšem, na žádost klienta se dá bezkontaktní funkce vypnout. Karta je nabízena k účtu zdarma. S touto platební kartou může klient zadat i platební příkaz přes bankomat nebo přes Platbomat České spořitelny. Tato forma příkazů je pak zpoplatněna poplatkem 5,-Kč za jeden příkaz, jak již bylo uvedeno výše. Přes bankomat nebo Platbomat si může klient České spořitelny dobít kredit do mobilu, a to od operátorů O2, T-Mobile a Vodafone. Maximální počet dobítek je u O2 2x za den a u T-Mobile a Vodafone až 9x za den. Maximální částka pro dobítek za den je u O2 4.000,-Kč a u zbývajících dvou operátorů 9.900,-Kč.

Díky tomu, že Česká spořitelna nabízí karty značky Visa, klient má navíc k dispozici službu cash back při nákupu nad 300,-Kč. Tuto službu nabízí společnost

⁴³ Česká spořitelna. Profil České spořitelny [online]. [2017-05-19]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>

Visa všem svým licencovaným subjektům a znamená, že klient může žádat v označených prodejnách o vyplacení hotovosti až do hodnoty 1.500,-Kč.⁴⁴

Nejdůležitější funkcí jsou ale ovšem platby u obchodníků. Ve většině případů jsou karty i platební terminály bezkontaktní, a proto stačí kartu k platebnímu terminálu pouze přiložit. Při platbě částky vyšší než 500,- je při transakci vyžadováno zadání PINu ke kartě. Karty lze využít také na internetu, kdy toto umožňuje služba 3D Secure.

Dobíjení dopravních karet

Přes bankomat České spořitelny mohou lidé také používat dopravní karty dvou dopravních podniků, těmi jsou Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s. a Plzeňské městské dopravní podniky, a.s. Použití těchto dopravních karet je možné bezkontaktně v bankomatech na území v plzeňského kraje a statutárního města Karlovy Vary, a to na místě označeném samolepkou. Služby, které jsou k dispozici s těmito dopravními kartami jsou zobrazení informací o aktuálních tarifech a jejich platnostech, dobítí tzv. „čekajících“ transakcí, nakoupených přes e-shopy dopravních podniků, dobítí jízdného nebo dobítí elektronické peněženky částkou od 10 do 3500,-Kč.

4.1.4. Debetní nálepka

K účtu lze také sjednat debetní nálepku, která má obdobné funkce jako debetní karta. Dá se také použít pro výběry z bankomatů, při platbách u obchodníka v kamenných obchodech i na internetu. Její výhodou je její přenosnost, dá se pověsit například na klíče nebo nalepit na mobil. Limity se zde dají nastavit stejně jako u debetních karet. Jsou zde 3 druhy denních limitů, je to limit pro výběry z bankomatů, limit pro platby u obchodníků, a to jak v České republice, tak v zahraničí a limit pro platby na internetu. Cena debetní nálepky činí 6,-Kč za měsíc.

⁴⁴ Visa. Visa cash back [online]. [20.5.2017]. Dostupné z: <https://www.visa.cz/osobni-karty/visa-cash-back/>

4.1.5. Kreditní karta

Česká spořitelna v současné době nabízí jeden typ kreditní karty, kterou vydává společnost MasterCard. U starých kreditních karet se již při vypršení platnosti automaticky nevyrobí pokračující karta. Pokud chce klient dále využívat kreditní kartu, tak se musí stávající kreditní účet převést na nový typ. Vzhled karty si klienti mohou zvolit stejně jako u debetních karet. U kreditní karty je až 55 dní bezúročné období, po tomto období se už klientům účtují úroky. Česká spořitelna touto kreditní kartou cílila zejména na transparentnost. Úroky se zde totiž oproti starým kreditním kartám a kartám konkurenčních bank neúčtují procentní sazbou, ale úrok zde činí 10,-Kč z každých 500,-Kč, tzn. pokud bude po bezúročném období klient dlužit 2.499,-Kč, úrok bude činit 40,-Kč za měsíc. Při platbě touto kartou na internetu a v zahraničí dostává klient 1% z placené částky zpět, a to maximálně 350,-Kč za účetní období. K této kartě je možné zřídit 3 další karty nebo nálepky pro blízké osoby zdarma a lze ke každé kartě nastavit různé limity. Výběr z bankomatů České spořitelny s kreditní kartou činí 50,-Kč za každý výběr.

4.2. ČSOB⁴⁵

Pro výběry hotovosti mají klienti Československé obchodní banky k dispozici okolo 1000 bankomatů a přibližně 200 poboček banky. Výběry z bankomatů ČSOB se provádí i bezkontaktně a stojí 6,-Kč, nad rámec počtu výběrů zdarma, které jsou součástí osobního účtu. Bankomat ČSOB umí také poznat, jakou částku klient nejčastěji vybírá a následně tuto částku nabídne v rámci „Rychlého výběru“. Výběr z bankomatu jiné banky pak stojí 40,-Kč a v zahraničí 100,-Kč. Na pokladně na pobočce pak výběr hotovosti z účtu stojí 70,-Kč.

ČSOB spolupracuje s Českou poštou a jejím prostřednictvím zprostředkovává například i výběry debetní kartou, které stojí 40,-Kč. Další speciální službou je tzv. donáška hotovosti. Česká pošta tak klientovi s účtem v ČSOB může kamkoli v České republice donést hotovost až ve výši 20.000,-Kč v jedné donášce. Sjednání této donášky probíhá buď na pobočce pošty nebo prostřednictvím bezplatné linky ČSOB. Tato služba pak klienta stojí 65,-Kč.

4.2.1. Příkaz k úhradě/inkasu

Nejlevnější možnost podání příkazu, ať už k úhradě nebo k inkasu, je prostřednictvím internetového bankovníctví, které je zdarma. Papírové příkazy pak mohou klienti podat také na pobočce. Na přepážce stojí podání trvalého i jednorázového příkazu 50,-Kč. Na pobočce může klient také vložit vyplněný platební příkaz do sběrného boxu, poplatek za zpracování příkazu je 30,-Kč. Klientům ČSOB se nabízí i možnost podání příkazu přes telefonní bankovníctví, které se zřizuje stejně jako internetové bankovníctví. Za platbu přes telefonní bankovníctví klienti platí poplatek 30,-Kč. Odchozí platba provedená přes internetové bankovníctví stojí 5,-Kč. Díky spolupráci s Českou poštou mohou klienti ČSOB provést příkaz k úhradě i na pobočce pošty, který je zpoplatněn částkou 25,-Kč, a který se provádí přes debetní kartu. Trvalé příkazy v ČSOB nesou stejný poplatek jako jednorázové příkazy, inkasa a SIPA stojí 5,-Kč, ať jsou zřízena jakoukoli cestou.

⁴⁵ ČSOB. [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: www.csob.cz

4.2.2. Debetní karty

Stejně jako ostatní banky nabízí i ČSOB základní platební nástroj, kterým je debetní karta. Debetní karty v ČSOB jsou kromě zlaté karty Gold vydané společností Visa. Debetní kartou mohou klienti provádět transakce uvedené výše nebo také navíc mohou přes debetní kartu dobít kredit do mobilu v bankomatech ČSOB. Jako nejdůležitější funkcí debetní karty pro tuto bakalářskou práci je opět placení za zboží a služby u obchodníků. ČSOB nabízí různé druhy debetních karet, přičemž každá z nich přináší pro klienty jiné výhody.

3.5.1.1. Standard

Debetní karta Standard je bezkontaktní. Při nákupu pod 500 Kč u obchodníka není zapotřebí PIN. Kartou lze také využít na internetu díky 3D Secure zabezpečení. Měsíční poplatek u této karty činí 45,-Kč nebo zdarma v rámci daného konta. Tato karta nabízí možnost zvolení vlastního obrázku na kartě. Používáním této debetní karty Standard klient navíc získává nákupy pohonných za zvýhodněnou cenu, při tankování v čerpacích stanicích EuroOil nad 300,-Kč obdrží klient slevu 40,-Kč za každý 1l paliva. Maximální částka jednoho nákupu je 60.000,-Kč.

3.5.1.2. Gold

Debetní karta Gold je dalším typem debetní karty. Měsíční poplatek za tuto kartu činí 69,-Kč. Výhody, které tato karta nabízí oproti kartě Standard jsou zdarma výběry z bankomatů ČSOB, zvýhodněná cena pojištění a bezplatné využití výhod programu MasterCard ELITE. V tomto programu má klient k dispozici osobního asistenta 24 hodin denně, prostřednictvím kterého se dá zarezervovat hotel nebo restaurace. S asistentem může klient konzultovat zdravotní stav i léky, asistent vyřeší opravy domácnosti, kanceláře nebo auta. Díky kartě Gold mají její uživatelé v rámci programu MasterCard ELITE zvýhodněný vstup do letištních salonků ve Vídni a v Praze. Debetní karta Gold navíc nabízí výhodné ceny ve vybraných restauracích, módních obchodů a dalších partnerů.

3.5.1.3. VISA Electron Baby

Tato debetní karta se vydává k dětským účtům od věku 8 do 15 let. U karty nejsou přednostně nastavené platby u obchodníků, tato možnost je možné odblokovat na pobočce. Platby na internetu touto kartou nejsou možné. Karta je určena především k výběrům z bankomatů. Limit se u této karty dá nastavit již od částky 100,-Kč měsíčně. Karta VISA Electron Baby je zdarma.

4.2.3. Kreditní karty

Dalším platebním nástrojem je, nástroj založen na principu úvěru a jsou jím kreditní karty. Banky kreditní karty představují jako bezpečnější platební nástroj, kdy klient nečerpá své peníze ze svého účtu, ale peníze banky. Za předpokladu, že klient kartu používá správně a všechny své závazky splatí v bezúročném období, až 55 dní, žádné peníze navíc platit nemusí. Stejně jako u debetních karet, nabízí ČSOB více druhů karet kreditních.

3.5.1.4. Kreditní karta Standard

Kreditní karta Standard je vydávána společností MasterCard. Tato karta opět stejně jako debetní karty ČSOB nabízí výhodné nákupy pohonných hmot na čerpacích stanicích EuroOil. Další výhodou využívání kreditních karet ČSOB je prodloužená záruka na domácí spotřebiče, elektroniku, hobby nářadí nebo zahradní techniku, záruka je zde prodloužená o další rok. U kreditní karty Standard si klient navíc může zvolit vlastní vzhled karty. Jelikož je karta určena výhradně na nákupy u obchodníků a v zahraničí, stojí výběr z bankomatů ČSOB touto kartou 50,-Kč, poplatek za vedení této karty činí 20,-Kč a úrok z vyčerpaného limitu je 21,90% p.a.⁴⁶

3.5.1.5. Kreditní karta World

Dalším typem kreditní karty, kterou ČSOB nabízí je kreditní karta World. Tato kreditní karta představuje stejné výhody jako karta Standard, navíc má ale ještě pár výhod jiných. Další prioritou této karty je, že při nákupech dostává klient zpět 1% z nákupu a maximálně 1.000,-Kč měsíčně. Také může klient požádat o kartu navíc pro partnera nebo může využít výhod programu MasterCard ELITE, výhody tohoto programu jsou zmíněny viz. výše. Karta stojí běžně 50,-Kč za měsíc, ale při útratě vyšší

⁴⁶ Vyhlášená roční pohyblivá úroková sazba

než 5.000,-Kč měsíčně je tento poplatek odpuštěn. Poplatek za výběr z bankomatu je zde stejný jako u kreditní karty Standard. Úroková sazba při čerpání karty World je 19,90% ročně.

3.5.1.6. *Kreditní karta pro studenty*

Vydání této karty je spojené s povinností mít u ČSOB založený studentský účet a být studentem prezenční formy studia vysoké nebo vysoké odborné školy nebo být jejím absolventem. Limit této karty musí společně s povolením přečerpáním na účtu maximální výši 20.000,-Kč. Výhody, které přináší tato karta jsou stejné jako u kreditní karty Standard. Roční úroková sazba zde činí 21,90% a poplatek za výběr z bankomatů je stejný jako u karet předchozích.

3.5.1.7. *Kreditní karta Premium*

Posledním typem kreditní karet nabízených Československou obchodní bankou je kreditní karta Premium. Tato karta společně s výhodami, které nabízí karta Standard nabízí s prodlouženou zárukou u elektroniky a dalšího zboží také pojištění. S touto kartou získává klient díky členství v programu MasterCard ELITE zdarma vstup do letištních salonků v Praze a ve Vídni, a k tomu také získává služby osobního asistenta 24 hodin denně, jak v České republice, tak i v zahraničí. Asistenční služba je k dispozici například pro konzultaci zdravotního stavu s lékařem, pomůže také s organizací společenských akcí nebo s běžnými pochůzkami, jako je například rezervace vyhlášených restaurací. Vlastnictvím této karty získává klient kromě pojištění zboží také pojištění osobních věcí proti ztrátě nebo krádeži, také zde má cestovní pojištění s nejrozsáhlejším rozsahem služeb. Součástí cestovního pojištění jsou například léčebné výlohy, pojištění úrazu nebo zavazadel nebo pojištění odpovědnosti za škodu. V cestovním pojištění má klient k dispozici také rozšířené asistenční služby, v rámci kterých může dostat potřebné lékařské informace, například ohledně očkování, turistické informace a další nadstandardní služby. Další výhodou této karty je, že pokud se objeví podezřelá transakce, klienta banka telefonicky zkontroluje a transakci ověří. Úroková sazba při čerpání této kreditní karty je 17,90% ročně a za tuto kartu klient měsíčně zaplatí 450,-Kč.

4.2.4. Platební nálepka

Stejně jako Česká spořitelna nabízí i ČSOB místo karet platební nálepky, které slouží jako doplňková služba ke kreditním nebo debetním kartám. Platební karta má stejné funkce jako platební karta, tudíž se dá použít jak při platbách v kamenných obchodech přiložením k platebnímu terminálu, k platbám na internetu, tak i k výběrům z bankomatu. Za bezkontaktní platební nálepku si klient ČSOB zaplatí 9,-Kč měsíčně.

4.2.5. Předplacená COOL karta

COOL karta ČSOB je předplacená karta určená jak pro rodiče, tak i pro děti jako kapesné. Tato karta není jako debetní karta navázaná na účet. Stačí ji pouze nabít jinou platební kartou nebo bankovním převodem peněz. Po každé platbě touto kartou přijde klientovi informační SMS o provedení platby. Výhodou této karty je, že si může klient oddělit své finance a neutráci peníze, co má na účtu. Poplatek za vydání této karty činí 99,-Kč

4.2.6. Klubová karta

Klubová karta je bezkontaktní platební karta, se dá využívat jako debetní karta k osobnímu účtu nebo jako karta kreditní. Karta má jako vzhled logo sportovních klubů spojených, jsou to FC Viktoria Plzeň, FC Slovan Liberec, FC Hradec Králové, HC Kometa Brno, HC Dynamo Pardubice, HC Motor České Budějovice, HC VERVA Litvínov a Golf Club Hostivař. Díky této kartě získá například vstupenky zdarma nebo slevy na permanentky, slevy od partnerů klubu nebo zvýhodněné pojištění auta a domácnosti.

4.2.7. ČSOB NaNákupy

Novinku, kterou v současné době ČSOB přináší na trh jsou bezkontaktní platby mobilem, umožněné díky aplikaci ČSOB NaNákupy. Aplikace je k dispozici na mobilech s mobilním operačním systémem Android 4.4 a vyšším a mobilech, které v sobě mají technologii NFC. Aplikace funguje jako jakási karta v mobilu, proto je nutné mít v ČSOB založené internetové bankovníctví, ČSOB InternetBanking 24 a platební kartu ČSOB. Jako marketingový tah ČSOB k této aplikaci dává jako bonus 400,-Kč pro každého, kdo mobilem zaplatí 20x. Tato částka se klientovi vyplatí i v případě, že doporučí nového klienta, který také zaplatí 20x mobilem. Jako další bonus pak ČSOB nabízí 25-procentní slevu na nákup telefonního mobilu značky Samsung.

Nejprve si klient musí aplikaci ČSOB NaNákupy stáhnout z obchodu Google Play. Poté si ve svém internetovém bankovníctví vygeneruje aktivační kód pro platby mobilem a v aplikaci si zvolí PIN, který bude potřeba zadat před každou platbou. Pro autorizaci platby je možné využít i otisk prstu. Jako poslední krok stačí zaktivovat karty, které se budou pro platby mobilem používat.

Pro provedení platby musí klient nejdříve otevřít aplikaci, stisknout tlačítko „zaplatit“ u karty, kterou chce na platbu použít, poté do aplikace zadá PIN nebo potvrdí pomocí otisku prstu a přiloží mobil k platebnímu terminálu. Nebo může v aplikaci nastavit „Rychlou platbu“, pomocí aplikace bude vždy k platbám používat jednu předem vybranou kartu. U Rychlé platby stačí při platbě mobil k terminálu přiložit ihned, poté platbu opět potvrdí PINem nebo otiskem prstu a podruhé mobil přiloží k platebnímu terminálu.

Bezkontaktní platby mobilem nabízí ČSOB zdarma. Placení mobilem je bezpečné, protože se karty neukládají do mobilu, ale vše probíhá přes šifrovaný kód, tudíž nelze karty zneužít při odcizení mobilního telefonu. Aplikace NaNákupy může klient použít nejen na nákupy u obchodníků, ale i na internetu a také aplikace slouží k výběrům z bankomatů s bezkontaktní čtečkou. Výhodou této aplikace je také to, že při platbách není potřeba mít neustále zapnutý internet. Z bezpečnostních důvodů avšak aplikace vyžaduje občasné připojení k internetu. U karet MasterCard stačí, když se klient občas připojí někde k Wi-Fi síti, u karet Visa obnova probíhá přímo při provedení platby v obchodě, proto je nutné mít zapnutá mobilní data přímo v obchodech při uskutečňování platby.

4.3. Air Bank⁴⁷

Air Bank patří k tzv. nízkonákladovým bankám působících v České republice. Tato banka míří na mladé klienty využívající moderní technologie. Air Bank přišla jako první na český trh s bezkontaktními bankomaty⁴⁸, kdy si klienti mohou vybrat bez nutnosti vložení karty do čtečky, k tomuto úkonu stačí pouze přiložení.

Air Bank je poměrně oblíbenou bankou, díky jejím nízkým poplatkům. To také dokazuje ocenění za rok 2016, kdy Air Bank získala titul Nejvstřícnější banka roku. Tato banka se přiklání k moderním technologiím, a proto také využívá k podepisování smluv biometrické podpisy. Tato metoda šetří náklady na provoz, jako jsou náklady za papír nebo na archivaci, což splňuje princip této nízkonákladové banky.

Air Bank na svých pobočkách nemá k dispozici pokladny, na kterých by si klienti mohli vložit nebo vybrat hotovost, proto všechny tyto transakce probíhají přes debetní karty a bankomaty. Air Bank má momentálně kolem 180 bankomatů a tento počet stále roste.⁴⁹

Vybrat si klient může i bez použití karty, jelikož Air Bank pro své klienty umožňuje výběr jen zadáním kódu, pro který si klient může přijít na pobočku, kód pak stačí zadat do bankomatu, který klient výběrem provede. Další speciální službou, kterou Air Bank nabízí je možnost výběru hotovosti kdekoli, kde je logo terminálu Sazky. Pro tuto možnost stačí jen, když si klient vygeneruje kód a heslo. Za tento způsob výběru klient zaplatí 10,-Kč. Klienti Air Bank mají navíc možnost výběru hotovosti na pobočkách jiných bank, poplatek za tuto službu je 25,-Kč za každý výběr.

Jelikož je Air Bank bez přepážková banka, klienti této banky mají možnost zadat trvalý nebo jednorázový příkaz pouze přes své internetové bankovníctví, odchozí platba je v rámci účtu zdarma. Pokud má příjemce také účet u Air Bank, může klient využít možnosti zdarma přes bankomat Air Bank vložit peníze přímo na protiúčet.

⁴⁷ Air Bank. [online]. [2017-05-13]. Dostupné z: www.airbank.cz

⁴⁸ Aktuálně.cz. Z bankomatu vyberete bezkontaktně. Novinku spouští první banka v Česku [online]. [2017-05-19]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/z-bankomatu-vyberete-bezkontaktně-novinku-spousti-prvni-bank/r~1bf3b6c074db11e6a4100025900fea04/>

⁴⁹ Air Bank. Pobočky a bankomaty [online]. [18.5.2017] Dostupné z: <https://www.airbank.cz/mapa-pobocek-a-bankomatu>

4.3.1. Debetní karta a nálepka

Debetní karta a nálepka je zatím jediným platebním instrumentem, který v současné době Air Bank nabízí. Vydavatelem karet této banky je společnost MasterCard. Klienti mají k dispozici 2 karty k osobnímu účtu zdarma, 3. karta pak stojí 100,-Kč. V případě debetní nálepky platí, že první má klient zdarma a za druhou zaplatí opět poplatek 100,-Kč.

5. Zhodnocení nabídky platebních instrumentů vybraných bank

Zkoumáním a následným porovnáním nabídky platebních instrumentů třech bank působících v České republice se potvrdila hypotéza, že jedním z hlavních platebních instrumentů současných bank jsou platební karty a nálepky. V současné době se může platební karta považovat za základní platební nástroj, jelikož přijímání platebních karet je umožněno ve většině kamenných obchodech v České republice i v zahraničí. Oproti placení hotovosti se placení platebními kartami projevuje jako bezpečnější varianta. Při odcizení platební karty může klient díky informačním linkám bank kartu okamžitě zablokovat a zamezit tím přístup k penězům na účtu. Z hlediska bezpečnosti se jako bezpečnější platební instrument oproti debetní kartě jeví karta kreditní, kdy klient nečerpá své peníze, ale peníze banky.

Při srovnání počtu poboček a bankomatů má největší výhodu Česká spořitelna, která i přes zrušení některých poboček v roce 2016, je na prvním místě v počtu poboček a bankomatů. S rozvojem technologie a přístupu do internetového a mobilního bankovníctví již mnoho klientů na pobočky chodit nemusí. Dostupnost bankomatů České spořitelny však může být stále rozhodující při výběru banky, to pro Českou spořitelnu může představovat konkurenční výhodu. Toto si analyzovaná banka Air Bank jasně uvědomuje a síť svých bankomatů stále rozšiřuje. Pro klienty ČSOB se ale může zdát výhodná spolupráce banky s Českou poštou. Pro některé klienty, zejména pro ty, kteří nevyužívají platební kartu, je služba donáška hotovosti zprostředkovaná poštou mnohem výhodnější než výběr u pokladny na pobočce. Klientům Air Bank se naopak nabízí možnost výběru peněz například v trafikách nebo jiných místech označených logem terminálu Sazka, to může kompenzovat její nízký počet bankomatů a poboček banky.

Z hlediska druhů platebních instrumentů jsou banky Česká spořitelna a Československá obchodní banka v této analýze srovnatelné. Obě banky nabízejí kromě elektronických platebních příkazů podaných přes internetové nebo mobilní bankovníctví i papírové platební příkazy, debetní i kreditní karty a nálepky. Česká spořitelna navíc nabízí možnost provedení platebních příkazů přes bankomaty nebo Platbomaty, což se projevuje jako výhodná varianta pro klienty, kteří internetové bankovníctví nemají nebo se ho bojí používat. V mnoha případech je Platbomat nebo

bankomat přímo v pobočce České spořitelny, tudíž klientovi s převodem peněz pomůže pracovník banky. Oproti příkazu provedeném na přepážce se tato možnost jeví jako cenově výrazně výhodnější.

Na druhou stranu má ČSOB oproti České spořitelně i Air Bank výrazně pestřejší nabídku debetních karet. Každá karta pro klienta představuje jiné výhody, v závislosti na jeho preferencích, přičemž Air Bank i Česká spořitelna nabízí pouze jeden typ těchto karet.

V nabídce kreditní karet má opět ČSOB z určitého pohledu konkurenční výhodu, kdy nabízí různé druhy karet pro různé vrstvy klientů s různými preferencemi. Z jiného úhlu pohledu je ale nová kreditní karta České spořitelny mnohem transparentnější při výpočtu úrokové sazby. V rámci zkoumaných bank banka Air Bank kreditní karty zatím nenabízí.

5.1. Srovnání poplatků

V následující tabulce jsou vyčíslené poplatky u zkoumaných bank. Poplatky jsou uvedené pro aktuálně nabízené produkty, poplatky např. u starých typů účtů, které v současné době níže uvedené banky již nenabízejí uvedené nejsou.

Tab. č. 1 – poplatky pro osobní účet a debetní kartu v České spořitelně, ČSOB a Air Bank

druh operace	Česká spořitelna	ČSOB	Air Bank
výběr z bankomatu banky	5,-/zdarma	6,-/zdarma	zdarma
výběr z bankomatu jiné banky v ČR	40,-	40,-	25,-/zdarma
výběr z bankomatu jiné banky v zahraničí	125,-	100,-	25,-/zdarma
výběr u přepážky banky	80,-	70,-	-
výběr na České poště	-	40,-	-
výběr u Sazky	-	-	10,-/zdarma
donáška hotovosti Českou poštou	-	65,-	-
jednorázový příkaz elektronicky	5,-/zdarma	5,-/zdarma	zdarma
jednorázový příkaz přes bankomat (Platbomat)	5,-	-	-
jednorázový příkaz přes Sběrný box	20,-	30,-	-
jednorázový příkaz na poště	-	25,-	-
zadání trvalého příkazu elektronicky	zdarma	zdarma	zdarma
zadání trvalého příkazu přes bankomat (Platbomat ⁵⁰)	-	-	-
zadání trvalého příkazu na přepážce	zdarma	50,-	-
vedení debetní karty	zdarma	zdarma/45,- /69,-	zdarma
debetní nálepka	6,-	9,-	zdarma

Při srovnání poplatků třech vybraných bank je zřetelné, že jako cenově nejvýhodnější se jeví Air Bank, která je schopna nabídnout všechny své služby zdarma. U ostatních dvou bank jsou služby, za které si klient musí zaplatit i v případě neoptimálního nastavení osobního účtu. Na druhou stranu je třeba vzít v úvahu, že většina těchto zpoplatněných služeb, jako jsou výběry u přepážek nebo příkazy zpracované přes sběrný box, Air Bank nenabízí. Poplatky, které jsou v Air Bank výrazně levnější než u České spořitelny a ČSOB, jsou poplatky za výběry debetní

⁵⁰ Přes Platbomat České spořitelny nelze klasicky zadat trvalý příkaz, pouze zadat jednorázový a ten následně nastavit i jako trvalý. Cena je zde počítána jen za jednorázový příkaz.

kartou z cizích bankomatů, ať už v České republice nebo v zahraničí. Jedno z možných vysvětlení tohoto faktu může být dostupnost bankomatů Air Bank. Klienti České spořitelny a ČSOB sice zaplatí větší poplatek za výběr u jiné banky, ale přístup k bankomatům vlastní banky mají mnohem lepší, jelikož bankomatů obou bank je v současné době v České republice přes 1000, přičemž Air Bank jich má pouze okolo 180. Tento počet ovšem stále roste a Air Bank na tento fakt upozorňuje i prostřednictvím různých marketingových kanálů, jako je například televize.

Tab. č. 2 – poplatky pro kreditní karty České spořitelny a ČSOB

druh operace	Česká spořitelna	ČSOB			
		Standard	World	Pro studenty	Premium
vedení kreditní karty	zdarma/50,-	20,-	zdarma/50,-	zdarma	450,-
výběr z bankomatu	50,-				
úroková sazba⁵¹	10,- z každých 500,-	21,90%	19,90%	21,90%	17,90%

Kreditní karty nabízejí jen dvě ze tří vybraných bank, jsou jimi Česká spořitelna a ČSOB. Air Bank zatím tuto možnost nemá, ale myslím si, že je to jen otázka času, kdy tento produkt zařadí do své nabídky.

Jak již bylo zmíněno výše, ČSOB nabízí několik druhů kreditních karet, každá z nich pro klienta přináší jiné výhody a jsou určené pro různé vrstvy klientů. Pokud porovnáme ceny za vedení kreditní karty, nejvýhodnější je kreditní karta pro studenty od ČSOB, která má vedení zcela zdarma. To je ale ovšem produkt určený jen pro jednu skupinu klientů. Opominutím karty pro studenty se pak z hlediska vedení zdá nejvýhodnější kreditní karta od České spořitelny. Za kreditní kartu České spořitelny i kartu World od společnosti ČSOB je měsíční poplatek 50,-. Při splnění určitého limitu útraty je ale karta zdarma, zohledněním této skutečnosti je proto výhodnější karta od České spořitelny, jelikož minimální útrata, při které je vedení karty zdarma, je 3000,-, v ČSOB to je 5000,-. Avšak srovnáním z hlediska úrokové sazby jsou pro klienty výhodnější kreditní karty ČSOB, jelikož při přepočtu úrokové sazby České spořitelny na procentuální roční sazbu, vychází úroková sazba na přibližně 24%.

Tímto se opět dostáváme k hypotéze, která byla stanovena již v úvodu této práce. Banky si uvědomují, že platební, ať už debetní nebo kreditní karta je čím dál

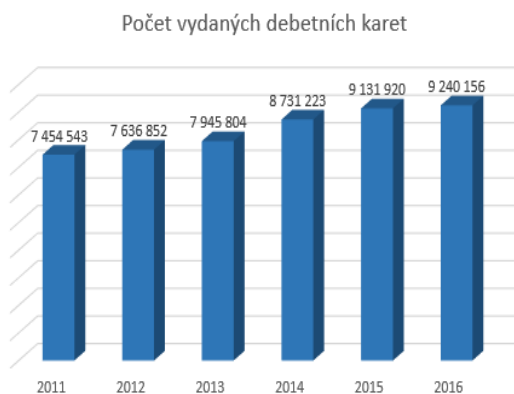
⁵¹ Úrokové sazby ČSOB jsou uvedené ročně, úroková sazba u kreditní karty České spořitelny je měsíční.

žádanější, nejen u mladé generace. Například Air Bank na trh přišla absolutně bez papírových příkazů a jako jediný její fyzický platební instrument je platební karta. Důležitost platebních karet můžeme potvrdit i rozrůstajícím se počtem bankomatů různých bank a počtem obchodníků, kteří mají platební terminály a karty přijímají. Dalším důkazem toho je, že například Česká spořitelna stále snižuje počet svých poboček, protože klienti už nemají takovou potřebu chodit na pobočku jako dříve, jelikož si většinu záležitostí zařídí přes internetové bankovníctví a peníze si můžou vložit a vybrat přes vkladomaty a bankomaty banky. Od roku 2012 do minulého roku 2016 klesl počet poboček České spořitelny z 658 na 561 poboček.⁵² Místo toho zřídili například Platbomaty a klienty směřují k jejich užívání namísto papírových platebních příkazů, jejichž zpracování je pro banku nákladnější.

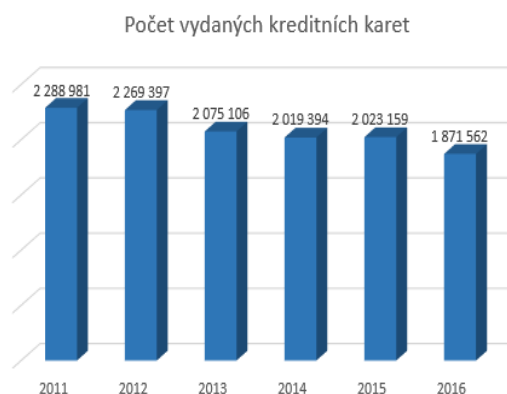
5.2. Statistika využití platebních karet

V následujících grafech je znázorněn vývoj počtu vydaných platebních karet a počet transakcí s kartami u obchodníků:

Graf č. 1 – vydané debetní karty v ČR

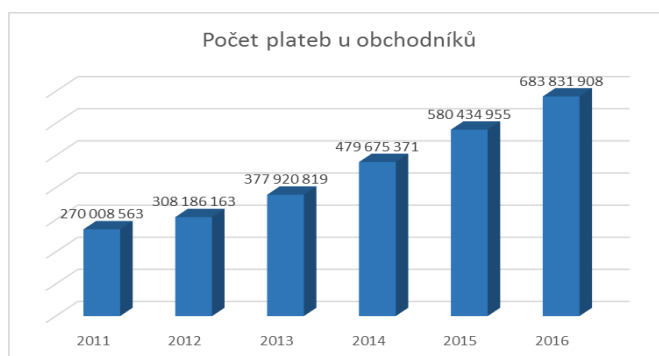
Graf č. 2 – vydané kreditní karty v ČR

Zdroj: vlastní zpracování podle statistik Sdružení pro bankovní karty

⁵² Česká spořitelna. Výroční zpráva 2016 [online]. [2017-05-21]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_cs_2016_final.pdf

Graf č. 3 – počet transakcí platebními kartami u obchodníků

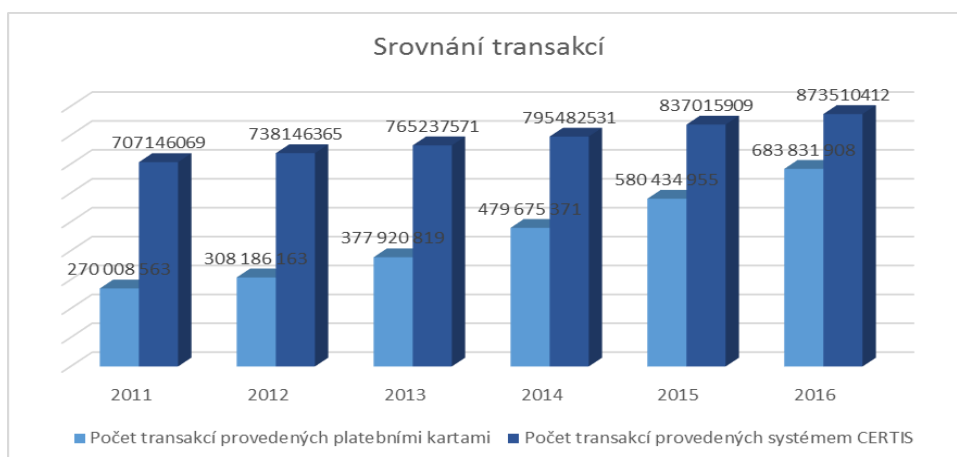

Zdroj: vlastní zpracování podle statistik Sdružení pro bankovní karty

Z vyobrazených grafů vidíme, jak se trh karet v minulých letech vyvíjel. Počet vydaných debetních karet stále stoupá, graf u kreditních karet sice nemá zřetelný klesající nebo roustoucí trend, ale počet transakcí provedených u obchodníků stále roste a dle tohoto vývoje můžeme předpokládat, že rostoucí trend bude mít nadále a potřeba vlastnit nějakou formu platební karty bude čím dál větší. To je také důvod, proč se v rámci platebního styku banky u soukromé klientely zaměřují převážně na nabídku platebních karet.

Následující graf pro srovnání vyobrazuje vývoj počtu transakcí provedených platebními kartami a transakcí zpracovaných systémem CERTIS:

Graf č. 4 – porovnání počtu transakcí provedených systémem CERTIS a počtu transakcí uskutečněných platebními kartami⁵³

Zdroj: vlastní zpracování podle statistik Sdružení pro bankovní karty a ze statistických údajů ČNB

⁵³ Denní hodnoty přepočítané na hodnoty roční. (1rok = 365 dní).

Systém CERTIS je systém mezibankovního platebního styku, ve kterém jsou zahrnuty bezhotovostní platební příkazy, provedené elektronickým bankovníctvím, mobilním zařízením, jinými aplikacemi nebo i platebními kartami.⁵⁴ Při srovnání počtu transakcí provedených platebními kartami a transakcí provedených zúčtovacím systémem CERTIS je zřetelné, že transakce provedené platebními kartami zaujímají postupem času čím dál tím vyšší hodnotu, v poměru s transakcemi provedenými systémem CERTIS. Ovšem je důležité vzít v úvahu, že v předchozím grafu jsou transakce systémem CERTIS uvedené jen pro mezibankovní, nikoli vnitrobankovní, platební styk.

⁵⁴ Česká národní banka. CERTIS – Systém mezibankovního platebního styku [online]. [2017-05-24]. https://www.cnb.cz/cs/platebni_styk/certis/certis_popis.html

Závěr

Cíl této práce, kterým bylo vytvoření uceleného textu o vývoji a současné nabídce platebních instrumentů, byl naplněn. Zkoumáním problematiky platebních instrumentů se ukázalo, že v současnosti jsou bankami v České republice soukromé klientele jako platební nástroj nabízené zejména platební karty. Platební karty se s vývojem času využívají také mnohem více, než dříve. Důvodů, které tento fakt zapříčiňují je několik. Je jím například narůstající počet obchodníků, kteří platební karty přijímají, zavedení bezkontaktních plateb, které platby urychlily nebo v neposlední řadě bezpečnost, kterou platba kartou přináší. Potřeba hotovosti v současné době již není tak stěžejní. Co se týče platebních instrumentů nabízených bankami, potřeba papírových příkazů už ve většině případů nebude třeba. Papírové příkazy jsou jak pro banky, tak i pro klienty nákladnější variantou, klientům se nyní nabízí cenově příznivější alternativy. Poplatky mohou být pro klienty jedním z důvodů, proč je vhodné naučit se pracovat s moderními technologiemi. Jak již bylo řečeno, díky těmto faktorům se platební karty staly jedním z nejpoužívanějších platebních prostředků, používaných při platbách u obchodníků, čímž se potvrdila v úvodu stanovená hypotéza.

Z empirické části můžeme postřehnout skutečnost, že větší banky, které jsou na trhu podstatně delší dobu nabízejí klientům širší škálu produktů, včetně platebních nástrojů. Díky tomu mají také větší možnost oslovit širší okruh lidí, kteří mají různé preference a potřeby. Nové banky se naopak zaměřují na nové technologie, kterým chtějí být o krok před tradičními bankami, důkazem toho je například příchod Air Bank s bezkontaktními bankomaty na český trh.

V závislosti na dynamickému rozvoji moderních technologií můžeme očekávat, že pokud banky do své nabídky produktů nezařadí něco dalšího, než jen platební karty, začnou vznikat další nové platformy, které budou tradičním bankám konkurovat. Banky se ale snaží držet krok s novými technologiemi, důkazem toho může být zavedení mobilních plateb dvou v České republice působících bank. Mobilní telefon je u spousty lidí důležitou součástí každodenního života, proto zabudovat možnost platby do chytrého mobilního telefonu určitě není špatný krok. Když ale vezmeme v úvahu, jak se například vyvíjely chytré mobilní telefony, které někdy v roce 1996⁵⁵,

⁵⁵ mobil.idnes.cz. Smartphonům je 20 let. Projděte si jejich historii [online]. [2017-05-21] http://mobil.idnes.cz/smartphonum-je-20-let-projdete-si-jejich-historii-fus-/mob_tech.aspx?c=A121028_220246_mob_tech_vok

kdy do Evropy přišel jeden z prvních chytrých telefonů, vážily téměř 400g a zdaleka neměly tolik funkcí jako dnes, můžeme si představit, že vývoj moderních technologií rozhodně stagnovat nebude. Za pár let se možná zpětně ohlédneme na platební karty jako se nyní koukáme právě na již zmíněné historické mobilní telefony.

V současnosti je v České republice stále kladen velký význam bankám, jelikož ji lidé považují za důvěryhodnou finanční instituci, které jsou ochotni svěřit své peněžní prostředky. Může se ale stát, že se potvrdí výrok „Bankovníctví je nutné, banky nikoliv.“⁵⁶ Už nyní mladá generace využívá spíše internetové bankovníctví, což dokazuje, že spíše potřebují služby banky než banku jako takovou.

Zavedením nových technologií ovšem banka může narazit na překážky, jako je třeba problém s integrací systémů banky, u malých bank může být překážkou například nedostatečný rozpočet a příliš velké náklady spojené s takovými kroky.

Se zohledněním různých skutečností, ke kterým jsem psaním této práce dospěla si myslím, že banky mají stále silnou pozici na trhu. I mladá generace (do věku 21 let) stále věří bankám více než nebankovním institucím.⁵⁷ Jen je třeba stále sledovat trendy na trhu, hlavně v oblasti nových technologií, aby banky udržely svoji konkurenceschopnost vůči bankám jiným. Potřebným krokem pro podporu rozvoje bankovníctví může být nová směrnice PSD 2, účinná od roku 2018.

⁵⁶ GATES, Bill (2015). Banking is necessary, banks are not. Dostupné z: <http://social.yourstory.com/2015/01/quotes-bill-gates-mobile-banking/>

⁵⁷ Česká bankovní asociace. Retailová banka 2025: Mezigenerační střet nebo shoda? [online]. [2017-05-22]. Dostupné z: https://www.czech-ba.cz/sites/default/files/cba_retailova_bank_2025_brezen_2015_1.pdf

Seznam použité literatury

Tištěné zdroje

- JUŘÍK, Pavel. Encyklopedie platebních karet: historie, současnost a budoucnost peněz a platebních karet. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0685-7
- JUŘÍK, Pavel. Platební karty: 1870-2006 : velká encyklopedie. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1381-0.
- JUŘÍK, Pavel. *Encyklopedie platebních karet: historie, současnost a budoucnost peněz a platebních karet*. Praha: Grada Publishing, 2003. ISBN 80-247-0685-7
- JUŘÍK, Pavel. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012. ISBN 978-80-7277
- JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních karet*. Praha: Radix, 1995. ISBN 80-901853-1-2.
- KOVAŘÍK, Zdeněk. Zákon směnečný a šekový: komentář. 6., dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-361-5.
- REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 6., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2015. ISBN 9788072612796.
- SCHLOSSBERGER, Otakar a Marcela SOLDÁNOVÁ. Platební styk. 3., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Bankovní institut vysoká škola, 2005. ISBN 80-7265-072-6.
- SCHLOSSBERGER, Otakar. Platební služby. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-238-3.
- STROUKAL, Dominik a Jan SKALICKÝ. *Bitcoin: peníze budoucnosti : historie a ekonomie kryptoměn, stručná příručka pro úplné začátečníky*. Praha: Ludwig von Mises Institut CZ&SK, 2015. ISBN 978-80-87733-26-4.

Elektronické zdroje

- Bitcoin-info.cz. Co je to Bitcoin [online]. [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: <https://www.bitcoin-info.cz/>
- Cenné papíry. Šeky [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.cennypapir.cz/seky/>
- Česká bankovní asociace. Retailová banka 2025: Mezigenerační střet nebo shoda? [online]. [2017-05-22]. Dostupné z: https://www.czech-ba.cz/sites/default/files/cba_retailova_bank_a_2025_brezen_2015_1.pdf

- Česká národní banka. Bankovky a mince [online]. [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/platidla/>
- Česká národní banka. CERTIS – Systém mezibankovního platebního styku [online]. [2017-05-24]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/platebni_styk/certis/certis_popis.html
- Česká národní banka. Průvodce ochrannými prvky bankovek. [online]. [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/o_cnb/publikace/download/brozura_A5_ochrann_e_prvky.pdf
- Česká národní banka. Statistické údaje [online]. [2017-05-24]. Dostupné z : https://www.cnb.cz/cs/platebni_styk/certis/certis_stat.html
- Česká pošta. Platební a finanční služby [online]. [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/platebni-a-financni-sluzby-cr>
- Česká spořitelna [online]. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: www.csas.cz
- Česká spořitelna. Informace k platebním službám [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Komunikace/Interni_komunikace/Informacni_kniha/Prilohy/informacek_platebnim_sluzbam_retail_vyznacene_zmeny.pdf
- Česká spořitelna. Informace k platebním službám [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Komunikace/Interni_komunikace/Informacni_kniha/Prilohy/informacek_platebnim_sluzbam_retail_vyznacene_zmeny.pdf
- Česká spořitelna. Profil České spořitelny [online]. [2017-05-19]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/o-nas/profil-ceske-sporitelny-d00014413>
- Česká spořitelna. Výroční zpráva 2016 [online]. [2017-05-21]. Dostupné z: http://www.csas.cz/static_internet/cs/Obecne_informace/FSCS/CS/Prilohy/vz_cs_2016_final.pdf
- Česká televize. První bankovky [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/>
- ČSOB. [online]. [cit. 2017-05-13]. Dostupné z: www.csob.cz
- ČSOB. Příkazu k úhradě [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/498467/csob-prikaz-k-uhrade-vz.pdf>

- Ekonomický slovník. Naturální směna. [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: <http://www.ekonomickyslovník.cz/naturalni-smena/>
- epravo.cz. PSD 2 – regulace platebních služeb v novém kabátě. . [online]. [2017-05-15]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/psd-2-regulace-platebnich-sluzeb-v-novem-kabate-100956.html>
- European Commission. Payment services (PSD 2) - Directive (EU) 2015/2366. [online]. [2017-05-15]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/law/payment-services-psd-2-directive-eu-2015-2366_en
- GoPay. Mini průvodce světem placení na internetu. [online]. [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <https://blog.gopay.com/mini-pruvodce-svetem-placeni-na-internetu/>
- Kancelář finančního arbitra. Platební služby [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.finarbitr.cz/cs/oblasti/platebni-sluzby.html>
- Komerční banky. Tuzemský bezhotovostní platební styk [online]. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/ucty-platby-a-karty/platby/tuzemsky-bezhotovostni-platebni-styk/>
- Ministerstvo financí ČR. Tiskové zprávy 2016. [online]. [cit. 2017-05-20]. <http://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2016/do-snemovny-miri-novela-zakona-posilujic-24134>
- mobil.idnes.cz. Smartphonům je 20 let. Projděte si jejich historii [online]. [2017-05-21] http://mobil.idnes.cz/smartphonum-je-20-let-projdete-si-jejich-historii-fus-/mob_tech.aspx?c=A121028_220246_mob_tech_vok
- Raiffeisen Bank. Technické podmínky [online]. [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <https://www.rb.cz/attachments/platebni-styk/technicke-podminky-platebni-styk.pdf>
- Sdružení pro bankovní karty. Souhrnná statistika SBK za rok 2016 [online]. [cit. 2017-05-20]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html
- Sdružení pro bankovní karty. Souhrnné statistiky [online]. [2017-05-21]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html
- Visa. Visa cash back [online]. [20.5.2017]. Dostupné z: <https://www.visa.cz/osobni-karty/visa-cash-back/>
- Zákony pro lidi. Zákon směnečný a šekový [online]. [cit. 2017-03-29]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-191>